Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...майн 1921 оной ...рин 21-hээ гарана | № 277 (14388) | 1976 оной ноябриин 26, пятница | Сэн 2 мүнгэн.

...ОВЕТ-РУМЫН ХАНИ БАРИСААНАЙ МИТИНГ

...иин Коммунис пар-... Бухарестын муници-... комитедэй эмхидхэ-... ...ет-румын хани бари-... олон мянган хүнэй ...лгатай митинг нояб-... 24-дэ Бухарестдэ боло-...

...С-эй ЦК-гай Гене-... секретарь Л. И. ...евые, РКП-гэй Гене-... секретарь, СРР-эй ...ент Н. Чаушескуе суг-... ...ад нэрьемэ, удаан үр... ...hэн альга ташалгаар Митингдэ хабаадагшад hуурнhаа бодожо, эдэниие амаршалхадаа, «Хани барисаан! Хани барисаан!», «РКП — КПСС!» гэжэ уреэл табиба.

Советскэ Союзай ба Румыниин партийна, гүрэнэй ажал ябуулагшад президиумдэ hуугаа.

СССР-эй ба СРР-эй Гүрэнэй гимнүүд зэдэлнэ.

РКП-гэй ЦК-гай Политическэ гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүн, РКП-гэй Бухарестын муниципальна комитедэй нэгэдэхи секретарь, муниципальна арадай Соведэй Түрүүлэгшэ И. Динкэ митинг нээбэ. Нүхэд Л. И. Брежневые, Н. Чаушескуе, Бухарестдэ ерээд байhан совет бусад нүхэдые тэрэ үнэн зүрхэнhөө амаршалаа.

Нүхэр Н. Чаушескуда үгэ үгтэнэ. Зал соо hуугшад удаан үргэлжэлhэн альга ташалгаар тэрэниие угтаа.

* * *

Удаан үргэлжэлhэн альга ташалгаар угтагдан, нүхэр Л. И. Брежнев митинг дээрэ үгэ хэлэбэ.

...хэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэ

...тэ нүхэр Чаушеску! ...этэ нүхэд, ханинар!

... зургаан миллион ...оммунистнуудай үмэ-... бүхы совет арадhаа Бухарестын хүн зон-... ...ыниин коммунист-... бүхы румын арадта ...гэй, хани халуун ...эндэ хүргэнэб!

... митинг дээрэ үгэ хэ-... ...а боломжые би үндэ-... ...гнэнэб, тиигээд на-... ...иин нүхэдые сэдьхэл ...моор, үнэн зүр-... ...угтаhанайтнай түлөө ... хүндэтэ нүхэд, гүн ... баяр баясхалан ... хүсэлэнтэйб.

...ай Коммунис парти ...совет арад тухай хэ-... ...hайн hайхан үгэнүү-... түлөө Румыниин Коммунис партиин Генеральна секретарь, Румыниин Социалис Республикын Президент нүхэр Николае Чаушескуда онсо баяр баясхалан хүргэхэ хүсэлэнтэй hэм. Манай хэлсээнүүдэй дүнгүүдые нүхэр Чаушеску үндэрөөр сэгнээ. Бидэ энэ сэгнэлтыень зүбшөөнэбди.

«КПСС-эй ба РКП-гэй, Советскэ Союз ба Румыниин хоорондо тогтоогдоhон харилсаа холбоо болон аха дүүгэй хани барисаа улам саашадань хүгжөөхэ тухай совет-румын хамтын мэдүүлгэдэ» мэнэ hаяхан гараа габяабди. Энэмнай гэрээндэ үшөө нэгэ гэршэ мүн болоно.

Бидэ hанамжануудаа аша туhатайгаар, аша үрэтэйгөөршье халан абалсаабди. Эдэ хэлсээнүүд манай партинуудай хоорондоо бэе бэеэ ойлголсолгые улам үргэдхэө, этигэлсэхэ ябадалые бэхижүүлээ. Энэ хадаа манай аха дүү ёhоной харилсаа нуудые улам саашадань бэхижүүлгэдэ тон шухала юм. Гол шухала асуудалнуудаар харилсахын тулада бидэ хамтаран шэнэ зорилгонуудые хараалжа шадаhан байнабди.

Совет болон румын арадуудай хани барисаан үг унгяараа хэдэн зуун жэлэй эшэ үндэhэтэй юм. Манай арадуудай хамтын тэмсэлэй ашаар Румыниин ба Балканай бусад гүрэнүүдэй бэеэ даанхай байдалтай болоhон тухай зуун жэлэй саада тээхи үйлэ хэрэгүүд арад зоной дурасхаалда нарин нангинаар хадагалагдажа байдаг. 1905 ондо зэбсэгтэ тэмсэлдэ жагсаhан «Потемкин» гэжэ революционно броненосецой харуулhан түүхэ домогые Румыниин ажалшад гүн ехэ зүрхэ сэдьхэлээрээ дэмжээ hэн, энээниие совет хүнүүд мартаха аал! Румыниин ажалшадай интернациональна ёhоор hаналаа нэгэдэлгэ «Потемкиной» баатарнуудые хаанта засагта баригжа үгэхэ ябадалhаа абарhан байгаа.

Агуу ехэ Октябриин социалис революциин нэерээн Румынида хүсэтэ ехээр суурлатаа бэлэй. Румын пролетариат болон таряашадай революционно тэмсэлые тэмдэглэхэ зуураа, В. И. Ленин иигэжэ хэлээ hэн: Пролетариадай восстаниин гал дүлэн «Румынида дамжан дэлгэрээ». Энэ хадаа буржуазно-помещигүүдэй засагта эсэргүү коммунистнууд түрүүтэй румын хүдэлмэришэн ангиин хэхэ шиидхэхы тулалдаануудай урда тээхи тэмдэгүүд байгаа бэлэй.

Тиигээд Танай орон дээгүүр фашизмын барагар харанхы hүниин тогтоходо, имагтал коммунистнууд гитлеровецүүдтэй болон тэдэнэй туhамаршадтай тэмсэхэ тэмсэлэй туг Румынида дээрэ үргөө бэлэй. Гитлеровскэ армида эсэргүү совет-германай фронт дээрэ дэлгэрhэн доб-толгын үедэ румын коммунистнууд илалта түгэс августын восстани бэелүүлээ, фашис засаг түрые унагаагаа. Совет Армитай, фашизмда эсэргүүсэгшэдтэй болон бусад оронуудай патриодуудтай хамта ээм ээмээ түшэлсэн, румын арадай эрхим хүбүүд нацис богоолшологшодто эсэргүү түгэсхэхы байлдаануудта хабаадалсаhан байгаа. Хатуу шанга энэ шалгалтын гал дүлэн соогуур мүндэлhэн шэнэ, арадай Румыни өөрынгөө тогтоhон түрүүшын үдэрhөө эхилжэ, Советскэ Союзтай хани барисаанай харилсаа тогтооhон юм. Тиихэшье ёhоорсо тиигээ. Анха тогтоhон түрүүшын үдэрнүүдhээ эхилжэ, тэрэ хадаа Совет ороной зүгhөө нүхэд ёhоной али бүхы талын дэмжэлгэдэ хүртэдэг байгаа. Анха тогтоhон түрүүшын үдэрнүүдhээ эхилжэ, тэрэ хадаа социализм тээшэ хүтэлhэн зам дээрэ гараhан гүрэнүүдэй эбтэй эетэй булын эдэбхитэй, хүндэтэй гэшүүн болоо бэлэй.

Совет ба румын коммунистнууд түүхын дүй дүршэлhөө өөhэдтөө тобшололнуудые хээ юм. Мүнөө манай харилсаанууд хани барисаан, харилсаа холбоон ба бэе бэедээ туhалалсаха тухай договорто батаар баталагданхай. Энэ договор адли тэгшэ эрхэтэй, бэеэ даанхай байха, бэе бэеынгээ дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй гэhэн арсашагүй гол ёhонууд дээрэ үндэhэлдэг байна. Эдэ гол ёhонууд бэе бэедээ нүхэдэй ёhоор туhалалсаха, пролетарска, социалис интернационализмда үнэн сэхэ байха ябадалтай тааралдадаг юм. Тэрэ хадаа совет-румын хани барисаанай аша үрые сахиха, улам арьбадхаха гэhэн манай Коммунис партинуудай дура хүсэлые, совет болон румын арадуудай эрид шиндэнги байhые элирхэйлэн мэдүүлнэ. Энэ договорой удха болон ёho шэнжые бидэ нэр хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ байнабди.

Совет хүнүүд, нүхэдүүд, румын хүдэлмэришэн ангиин, хамтын ажалтай таряашадай, интеллигенциин амжаhан гайхамшагта туйлалтануудые үндэрөөр сэгнэнэ. Эдэ туйлалтанууд коммунистнуудай партиин шалгармал хүтэлбэри доро ороноо шэнэдхэн хубилгаа бшуу.

Мүнөөдэрэй Румыниин Социалис Республика гээшэ-мнай хурдан түргэнөөр хүгжэдэг, хэлбэришэгүйгөөр үргэдэг мүнөөнэй промышленностьтай, hайнаар эмхидхэгдэhэн хамтын хүдөө ажахытай орон мүн гэжэ ехэ ханамжатайгаар бидэ тоолоноbди. РКП-гэй XI съездын шиидхэбэринүүд, тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Николае Чаушеску түрүүтэй Танай бүхы партиин ажал ябуулга — социализм байгуулгын шэнэ орьёл өөдэ ороноо хүтэлнэ.

Румыниин газар дээрэ хүгжэнги социалис общество зохёон байгуулха тушаа ехэ хүдэлмэри эрхилхэдээ, манай ороной коммунистнуудай, бүхы совет хүнүүдэй hаналаа нэгэдэлгэдэ таанад хододоо түшэглэн найдажа болохот!

Хани барисаан гэhэн агуу ехэ ойлгосо оройдоол сэдьхэлээ ханаха категори гэhэншүүгээр юрэл сэгнэгдэдэг. Зүгөөр социалис оронуудай хоорондохи хани барисаан — энэмнай бүри гүнзэгы удхатай ойлгосо болоно гэжэ hананаб. Энэ хадаа нэн түрүүн политическэ категори болоно. Тэрэ хадаа түүхын тодорхой эрхэ байдалда олон түмэн арад ниитын мэдэрэл түгэс абари зангаар элирхэйлэгдэдэг юм.

Национальна талаараа хара амяа харадаггүй, марксистско-ленинскэ уг зорилгын түлөө хамта тэмсэдэг хилын саанахи ханинарайнгаа, нүхэдэйнгөө аша туhада

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта).

Л. И. БРЕЖНЕВ Н. ЧАУШЕСКУТАЙ ХӨӨРЭЛДЭБЭ

...СС-эй ЦК-гай Гене-... секретарь Л. И. ... ноябриин 24-дэ Гу-... Соведэй ордон догор ... Генеральна секретарь, СРР-эй Президент Н. Чаушескутай хөөрэлдөө.

Л. И. Брежнев, Н. Чаушеску хани, нүхэд ёhоной оршон байдалда хөөрэлдэхэдөө, хоёр талын hонирходог асуудалнуудые зүбшэн хэлсэбэ.

(ТАСС).

«КПСС-эй ба РКП-гэй, Советскэ Союзай ба Румыниин хоорондохи харилсаа холбооe, аха дүү ёhоной хани ...хаае саашадань хүгжөөхэ тухай» совет-румын мэдүүлгэдэ ноябриин 24-дэ Бухарестдэ гар табигдаа.
Зураг фототелеграфаар абтаба.

...ОВЕТ-РУМЫН ...ДҮҮЛГЭДЭ ГАР ТАБИБА

...СС-эй ба РКП-гэй, Со-... Союзай ба Румыниин ...охи харилсаа хол-... аха дүү ёhоной хани ... саашадань хүгжөө-... ...эй» совет-румын мэ-... ноябриин 24-дэ ...стдэ, Гүрэнэй Сове-... ...он соо гар табигдаба. ...СС-эй ЦК-гай Гене-... секретарь Л. И. ...ев РКП-гэй Гене-... секретарь, СРР-эй ...ент Н. Чаушеску до-... ...э гар табла.

Совет талаhаа — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. У. Черненко, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туhалагша К. В. Русаков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туhалагша А. М. Александров, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Н. Н. Родионов, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, ТАСС-ай генеральна директор Л. М. Замятин, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-hээ СРР-тэ байдаг элшэн сайд В. И. Дрозденко;

Румын талаhаа — РКП-гэй ЦК-гай Политическэ гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүд, РКП-гэй ЦК-гай политическэ гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүндэ кандидадууд, РКП-гэй ЦК-гай секретарьнар, СРР-эй правительствын министрнүүд ба бусад тусхай тушаалтад документдэ гар табилгын үедэ байлсаба.

(ТАСС).

...АРЕСТДЭ БОЛОХО ЗҮБЛӨӨНДЭ ...ААДАЛСАХАЯА ОШОБО

...авска договорто ха-... гүрэнүүдэй Полити-... зүбшэлэлгын комите-... ...жээтэ зүблөөнэй хү-... ...дэ хабаадаха совет ...ин бүридэлдэ оро-... ...СС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй ...нүүдэй Соведэй Тү-... А. Н Косыгин ... ошохоёо ноябриин Москваhаа мордобо.

...СС-эй ЦК гай Полит-... гэшүүн, СССР-эй ...үүдэй Соведэй Тү-... нэгэдэхи орлогшо К. Т. Мазуров, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. С. Соломенцев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор И. В. Архипов, Н. К. Байбаков, М. А. Лесечко, Н. В. Мартынов, И. Т. Новиков, Л В. Смирнов ба бусад тусхай тушаалтад Внуковска аэродром дээрэ А. Н. Косыгиниие үдэшөө.

СРР-эй хэрэгүүдые СССР-тэ сэг зуура түлөөлхэ этигэмжэтэ Г. Кольц үдэшэгшэдэй дунда байлсаба.

***

Энэл үдэртөө А. Н. Косыгин Бухарест ерэhэн байна.

РКП-гэй ЦК-гай Политическэ гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүн, СРР-эй правительствын Премьер-Министр М. Мэнеску, РКП-гэй ЦК-гай Политическэ гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүд И Динкэ, Г. Опря, Г. Рэдулеску, СРР-hээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Г. Бадрус; мүн СССР-hээ СРР-тэ байдаг элшэн сайд В. И. Дрозденко гэгшэд Бухарест — Отопень гэдэг аэропорт дээрэ тэрэниие угтаба.

(ТАСС).

Хани ёhоной албанай хэрэгээр

Венесуэлын Республикын Президент Карлос Андрес Перес СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Совет правительствын уряалаар хани ёhоной албанай хэрэгээр ноябриин 21-дэ Москва ерэбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо К. Т. Мазуров, СССР-эй культурын министр П. Н. Демичев болон бусад тусхай тушаалтад Венесуэлын Республикын ба Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэhэн Внуковска аэродром дээрэ хүндэтэ айлшанаа угтаа.

КРЕМЛЬ СОО БОЛОhОН ХӨӨРЭЛДӨӨН

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, Венесуэлын Республикын Президент К. А. Пересэй хоорондо ноябриин 24-дэ Кремль соо хөөрэлдөөн болобо. Совет-венесуэлын хоёр талын харилсаае хүгжөөхэ асуудалнуудаар, хоёр талые hонирхуулhан уласхоорондын зарим асуудалнуудаар hанамжануудаа хэлсэбэ.

Хөөрэлдөөн бүтэмжэтэй, хани ёhоной оршон байдалда үнгэрбэ.

(ТАСС).

ҮБЭЛЖЭЛГЫН ҮЕДЭ МЯХА, hҮ ЕХЭЭР АБАХЫН ТҮЛӨӨ ҮДЭР БҮРИ ТЭМСЭЕ!

ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБ — БОЛЗОРhОО УРИД

КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула манай колхозой малшад жэлэй эхинhээ хойшо оролдосотой hайнаар ажаллажа, баясама дүнгүүдые туйлаа гэхэдэ болоно.

Мал ажалай продукци үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха гурбан кварталай түсэб дүүргэгдээ. Жэшээлхэдэ, hүн 100,2 процент, мяхан 113.6 процент, ноohoн 116.6 процент дүүргэгдээ. Мүн бiha малай тоо толгой олошоруулха, эхэ мал бүхэнhөө түл абажа, гээлтэ хоролтодо оруулангүйгөөр түлжүүлхэ асуудал нёдондонойхидо орходоо hураггүй урагшатайгаар ябуулагдана.

Түрүүшын эдэ амжалтанууд манай малшадай, коммунистнар болон комсомолшуудай, бүхы мэргэжэлтэдэй габшагай hайнаар ажаллаhанай аша үрэ болоно.

Жэлэй эхинhээ манай малшад болон мал адуулагшад бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоон байна. Хэнэйшье мэдэлээр, үнгэрэгшэ жэлэй үбэлжэлгэ, илангаяа хүйтэн хабар малшадые хүндэ хүшэр байдалда оруулаа. Гэбэшье haалишаднай эдэ бэрхэшээлнүүдые тэсэмгэйгээр дабажа, сагаан эдеэ үйлэдбэрилхэ түсэбөө дүүргэжэ шадаа.

Талын фермын haалишад Людмила Сороковикова, Пётр Дёмин, Тамара Шехина, Галбайн Евгения Попова, Сында Бадлуева, Таблангуудай — Галина Хадыкова, Жимнит Бурлова Ханда Сыдеева, Сында-Аюша Хамшуева, Таhархайн — Дари Шарбалаева, Дулма Пархаева, Сыбик-Жаб Паохаева болон бусад өөhэдынгөө социалис уялга холо үлүүлэн дүүргээ.

Бидэ арба хоноод лэ haалишадай хүдэлмэриин дүн гаргадагбди. haалишад арбан хоногой хугасаа соо хэhэн ажалаа, мүн нүүр дайдагаа ажал хараат байхадаа хүдэлмэридөө оролдосо ехэтэйгээр хандажа, ажалайнгаа бүтээсэ улам дээшэлүүлнэ. Социалис мүрысөөнэй дүн саг соонь гаргажа байбал, малшадые урмашуулдаг, шэнэ амжалтануудта уряалдаг байна.

Социалис мүрысөө зүбөөр, үргэн дэлисэтэйгээр эмхидхэhэнэй ашаар Талын, Таблангуудай, Галбайн, Хуурай-hубагай hү haалиин фермэнүүд жэлhээ жэлдэ hү үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ тушааха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэнэ.

Клим Лопсоновой даадаг Таблангуудай haалиин фермэ hү haаха жэлэйнгээ түсэб октябриин 15-да, гүрэндэ hү худалдаха даабарияа ноябриин 1-дэ дүүргэбэ. Бэшэшье фермэнүүд декабриин 1 болотор жэлэйнгээ даабари дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур сагаан эдеэ тоhоной завод эльгээхэбди гэжэ үгэеэ үгэө.

Гэхэтэй хамта Таhархайн hү haалиин фермэ мүнөө үедэ нэгэ бага гээгдээд ябана. Энэ фермын байрладаг газар бэлшээриин талаар ядуухан юм. Тиихэдэ бiha үнеэдэйнгээ зунай бэлшээри ехэ муугаар эмхидхэлэн байна. Энээнhээ боложо тус фермэ hү haалияа дээшэлүүлжэ шадаагүй.

Эндэхи бэлшээриин газар үргэдхэхын тула Хойморой намаг шэргээн хатаажа, олон жэлэй ногоо тариха баатай болонобди. Энэмнай бэлэн хүдэлмэри бэшэ ха юм даа. Тиибэшье, энэ хүдэлмэри түргэн эхилжэ, богони болзор соо дүүргэхэ ёhотойбди. Тиигэбэлнай малай бэлшээри нилээд уужам боложо, сагаан эдеэ үйлэдбэрилхэ хэрэгнэйшье hураггүй дээшэлхэ hэн.

Мүнөө үедэ ажахымнай малайнгаа үбэлжэлгэ hайнаар үнгэргэжэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ, тоо толгойень гээлтэ хоролтодо оруулангүй ондо оруулха, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ абаhан социалис уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ, жэлэйнгээ түсэб болзорhоонь урид дүүргэхээр шиидэнхэй.

Ц. БАЛЬБАРОВ,
«Восточные Саяны» колхозой түрүүлэгшэ.
Түнхэнэй аймаг

БУЛТАНАЙ ОРОЛДОЛГО

Байгша ондо манай «Коммунизм» колхозой гэшүүд горитойхон амжалта туйлаа гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Колхозоймнай haалишад гүрэндэ hү худалдаха жэлэйнгээ түсэб октябриин 25-да дүүргэбэ.

Тэдэнэр жэлэй дүүрэтэр үшөө мянган центнер сагаан эдеэ бэлэдхэлэй пунктда эльгээхэбди гэжэ найдуулна. haалишадай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ дүршэлтэй бэрхэ haалишан Е. К. Грехова түрүүлжэ, хоёрдохи hараяа ерэхэ жэлэй түсэбөөр хүдэлжэ байна. Энэ нүхэрнай байгша ондо үнеэн бүриhөө 3000 килограмм hү haаха гэhэн дээшэлүүлэгдэhэн уялга абаа юм. Бэшэшье haалишад Б. З. Будаева, Д. М Бадмаева, Д Лубсанова гэгшэд социалис уялгануудаа дүүргээ.

Мүн ажахымнай гүрэндэ мяха худалдаха жэлэйнгээ түсэб дүүргээ. Түсэбэй ёhоор 3.510 центнер худалдагдаха hаа, мүнөө үедэ 3.540 центнер худалдаад байна. Энэ амжалтада мал адуулагшад Ц-Д. Цыдыпов, Китаев гэгшэдэй нүлөө ехэ. Эдэ нүхэднай даажа абаhан малайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые суудхэдэ дунда зэргээр 1000—1100 граммаар дээшэлүүлжэ шадаа. Тиихэдэ хонишоднайшье гүрэндэ ноohо тушааха түсэбөө 106 процент дүүргээ. Иигэжэ колхознай бултанай оролдолгын ашаар, гүрэндэ мал ажалай гол продукцинуудые худалдаха жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ.

Ц. ГАЛСАНОВ,
колхозой парторг.
Яруунын аймаг.

РЕСПУБЛИКЫН АЙМАГУУДАЙ ГҮРЭНДЭ МЯХА, hҮ, ҮНДЭГЭ ТУШААХА БАЙГША ОНОЙ ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЫН ЯБАСА ТУХАЙ

1976 ОНОЙ НОЯБРИИН 16-най МЭДЭЭН.
(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

Аймагууд	Мяхан	hүн	Үндэгэн
Баргажанай	60	88	100
Баунтын	92	90	—
Бэшүүрэй	51	90	100
Зэдын	60	82	93
Яруунын	75	91	—
Загарайн	49	85	—
Захааминай	71	84	—
Кабанскын	66	85	—
Хэжэнгын	49	92	—
Хурамхаанай	53	82	—
Хяагтын	50	88	—
Мухар-Шэбэрэй	[illegible]	87	—
Ахын	[illegible]	96	—
Прибайкалнин	[illegible]	92	—
Хойто-Байгалай	[illegible]	113	—
Сэлэнгын	63	87	—
Түнхэнэй	72	84	91
Улаан Үдын	64	85	90
Хориин	55	86	81
Республика бүхыдөө:	61	87	90

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ЮhЭДЭХИ СЕССИ

Үсэгэлдэр республикын Министрнүүдэй Соведэй конференц-зал соо Буряадай АССР-эй юhэдэхи зарлалай Верховно Соведэй дүрбэдэхи сесси болобо. Сессиие Верховно Соведэй түрүүлэгшэ, депутат **Б. Б. Ямпилов** нээгээ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй мандатна комиссиин түрүүлэгшэ, депутат **А. Б. Бардоновой** элидхэлээр hунгуулиин Бабушкинска 98-дахи округhоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадаар hунгагдаhан А. И. Долгий гэгшын этигэмжэ түлөөлэлгые мэдэрхэ тухай тогтоол сесси баталан абаба.

Сессиин үзэмжэдэ иимэ асуудалнууд табигдаа гэбэл:

1. Буряадай АССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб тухай;
2. Буряадай АССР-эй арадай ажахые 1977 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб тухай;
3. Буряадай АССР-эй 1977 оной гүрэнэй бюджет ба Буряадай АССР-эй 1975 оной гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай;
4. Эхэнэрнүүдэй ажалай ба ажаhуудалай, эхэнүүд болон үхибүүдые хамгаалха асуудалнуудаар Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комисси эмхидхэн байгуулха тухай;
5. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинуудай бүридэлдэ зарим хубилалтануудые оруулха тухай;
6. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталха тухай.

Республикын Верховно Соведэй зүблэхэ зүйлэй нэгэдэхи, хоёрдохи асуудалнуудаар БурАССР-эй Госпланай түрүүлэгшэ, депутат **Д-Н Т. Раднаев** элидхэл хэбэ. Мүн зүблэхэ зүйлэй гурбадахи асуудалаар республикын финансын министр, депутат **Ч. В. Ендонов** элидхэл хээ. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын түсэблэлгын-бюджетнэ, hалбаринуудай комиссинуудай, залуушуулай хэрэг эрхилхэ комиссиин нэмэлтэ элидхэл Верховно Соведэй түсэблэлгын-бюджетнэ комиссиин түрүүлэгшын орлогшо, депутат **М. Ж. Шагдаров** сесси дээрэ хэбэ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй сессиин үзэмжэдэ табигдаhан асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ Улаан-Үдын горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ, депутат **В. П. Убеев**, КПСС-эй Зэдын райкомой нэгэдэхи секретарь, депутат **С. Б. Жаргалов**, республикын элүүрые хамгаалгын министр, депутат **Л. Д. Мадыева**, Улаан-Үдын 3-дахи автопредприятиин жолоошон, депутат **Е. А. Свиридюк**, республикын эдеэ хоолой промышленностиин министр, депутат **А. Р. Потепалов**, Мухар-Шэбэрэй аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ, депутат **М. Ф. Маханов**, Кабанскын аймагай Оймороой совхозой МТФ-е даагша, депутат **Е. Б. Харжеева**, Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхозой түрүүлэгшэ, депутат **Д. П. Болонев**, республикын мелиорациин ба уhанай ажахын министр **Л. А. Сацеев**, Хэжэнгын аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **Б. Б. Рыбдылов**, Буряадай геологоуправлениин начальник, депутат **А. С. Филько**, Түнхэнэй совхозой haалишан, депутат **Х. А. Имеева**, республикын түлишын промышленностиин управлениин начальник **П. Э. Ренчинов** гэгшэд хабаадалсаба.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ, депутат **Н. Б. Пивоваров** сесси дээрэ үгэ хэлээ.

Буряадай АССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб ба республикын арадай ажахые 1977 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб тухай хуулинуудые Верховно Совет баталан абаа. hүүлээрнь республикын 1977 оной гүрэнэй бюджет тухай хуули баталагдаба. Буряадай АССР-эй 1975 оной гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай тогтоол Верховно Совет баталан абаба.

Эхэнэрнүүдэй ажалай ба ажаhуудалай, эхэнүүд болон үхибүүдые хамгаалха асуудалнуудаар Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комисси 8 депутадhаа эмхидхэгдэн байгуулагдаба. Энэ комиссиин түрүүлэгшээр депутат **И. А. Антакшинова** hунгагдаа. Верховно Соведэй элүүрые хамгаалгын ба социальна тэдхэмжын саг үргэлжын комиссиин түрүүлэгшээр депутат **К. П. Альцман** hунгагдаба.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталха тухай асуудал сесси хаража үзөөд, зохихо хуулинууд ба тогтоолнуудые баталан абаа.

Энээгээр Буряадай АССР-эй юhэдэхи зарлалай Верховно Соведэй дүрбэдэхи сесси хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

АРЮУН НАМТАРТАЙ ХҮН

КОММУНИСТ ТУХАЙ ХӨӨРӨӨН

Коммунист Доржи Шареевич Цыреновые үнинэй таниха хүм. Тэрэ хадаа 70 гаража ябабашье, үнэхил солбон хүнгэн, шадал тухыгаа зэргээр колхозой ажал хэпэн зандаа. Тэрэ үшөө гушаад оной үеэр нютаг соонь нэн түрүүн бии болгогдоһон коммуна, хүдөө ажахын артель эмхидхэлсэһэн хүн.

Тиигээд бригадираар, һү һаалиин фермые даагшаар бүхы наһан соогоо ажаллажа, манай социалис хүдөө ажахын бэхижэн һалбархэ хэрэгтэ горитой хубитаяа оруулһан юм. Эдэ олон жэлнүүд соо оролдосотой һайнаар ажаллахаһаа гадна, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадалсажа, хархис фашис булимтаргшадые үй бута сохилсоһон алдартай.

Хажуугаарнь нийгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, нютаг нуга соо гоо хүндэтэй болоһон энэ хүн ажабайдалһаа огтошье гээгдэнэгүй. Гушаад онуудай үеэр үзэг бэшэг мэдэхэгүй зондо ном зааһан байха. Гадна политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр оролсожо, энэ талаар нилээд дүй дүршэлтэй болонхой.

Колхозой ажалда эрхим һайнаар хүдэлһэнэйнгөө түлөө коммунист Цыренов «К о м м у н и з м» колхозой «Хүндэтэ колхознигой» нэрэ зэргэдэ хүртөө һэн. Тиимэһээ түрэл ажахынгаа ажал хэрэгээр саг үргэлжэ һонирхожо, мүнөө болотороо ажал хэһэн зандаа ябана. Зоной үзүүлһэн хүндэ, хайра гээшые ажал хэрэгээрээ харюулха ёһотой байһанаа ветеран һайн ойлгодог шуу.

Нийтын адууһа малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ асуудал тон шухала хэрэг мүн гэжэ Доржи Шареевич тоолодог. Тиимэһээ луговодоор ажаллаха гэжэ шиидэһэниинь гайхалгүй. Үхэр шулуун гэжэ газарай сабшалан даажа абаад, тэндэһээ баян ургаса абахын түлөө тэмсэдэг юм.

Мүнөө Доржи Шареевич сабшалангаа гүйсэд хорёолонхой. Саг соонь сабшалангаа хабартаа сүм сэбэрлээд, уһалжа, утэгжүүлжэ ургуулһан баян ургасаяа гээлтэ хоролтодо оруулангүйгөөр хуряажа абадаг юм.

Тиихэдэ үбһэ хуряалгада өөрөө ходо ябалсадаг. Һайн ногоо ургуулаад, түхэреэн жэл соо хэһэн ажалайнгаа үрэ дүнгые хоёр нюдөөрөө хаража ябахадань, үбгэнэй зүрхэ сэдьхэл баяраар халин байдаг гээшэ.

Үнгэрэгшэ зундаашье Доржи Шареевич Цыренов мянга гаран центнер эрхим шанартай, шэмэ ехэтэй үбһэ бэлэдхэжэ, отделениингээ һү һаалиин фермын газаа асаржа һурилөө. Тиихэдэнь малшад ехэ баяртай байдаг.

Доржи Шареевич үнэр баян хүн даа. Хүбүүнинь дээдэ һургуули дүүргээд, түрэл колхоздоо ажаллана. Басаганиинь нютагайнгаа фельдшерскэ пунктда хүдэлнэ. Энэ хүүгэдынь хоюулан агуу Ленинэй партиин гэшүүд. Доржи Шареевич 11 ашатай, мүн гушанар бии.

Ц. САГАЛЕЕВ

Зэдын аймаг.

ТҮРҮҮЛҺЭН КОЛЛЕКТИВҮҮД

Зүүн Сибириин түмэр замай хүтэлбэри ба дорпрофсожой президиум түмэр замшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй гурбадахи кварталай дүнгүүдые согсолон гаргаба.

Улаан-Үдын отделениин, Улаан-Үдын локомотивна депогой, Улаан-Үдын, Гусиное озеро станциин хэлхеэ холбооной дистанциин, Улаан-Үдэ ба Наушки станцинуудай вокзалай, уһаар хангалгын таһагай коллективүүд гурбадахи кварталай туршада оролдосотойгоор ажаллажа, һайн үрэ дүнгүүдые туйлаһан байна.

Социалис мүрысөөндэ илажа гараһан эдэ коллективүүд дамжуулгын Улаан тугуудта, мүнгэн шагналда хүртөө.

М. СОЛОМЕННИ

СОВЕТ-ОРОН: ШЭНЭ ҺОНИН

КАЛИНИН хотодохи Ленинэй орденто пуужан бүд нэхэдэг комбинадай үйлэдбэриин 1-дэхи цехтэ утаһа ээрэлгын чехословак автомат-түхеэрэлгэнүүд тодхогдон табигдаба. Мүнөө хоёр хүдэлмэрилэгшэ гурбан хүнэй нормо дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: утаһа ээрэлгын шэнэ автомат түхеэрэлгэнүүдэй участок. Наада таладань — дэлмэрилэгшэ Л. Абрамова.

ТАСС-ай фотохроника.

ЛЬВОВСКО ОБЛАСТЬ Донбасс — Баруун Украина гэжэ электро-дамжуулгын линиин Баруун Украиныи подстанцине барижа дүүргэбэ. Электрын элшэ хүсые СЭВ-тэ хабаатай оронуудта дамжуулха маитан томо трансформаторые гүрэнэй комисси туршан шалгаад, тушаажа абаба. Энэ подстанциин ашаглалгада оруулагдахада, Европо түбидэ эгээн ехэ элшэ хүсэнэй лини ашаглагдажа эхилхэ юм. Тэрэнэй утань—1150 километр, 750 киловольт хүсэтэй. Энэнь СССР-эй Европодохи хубиин элшэ хүсэнэй системые уласхоорондын элшэ хүсэнэй «Мир» гэжэ системэтэй холбохо байна. Тэрэ бүхы социалис оронуудта экономическа аша туһа үгэхэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Электромонтаж» трестын Харьковай хабсаралтын захиргаанай хабсаргагша комсомолец И. Ф. Васильчук трансформаторые шалгажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ПЛЕНУМ БОЛОБО

КПСС-эй Ахын райкомой ээлжээтэ пленум боложо үнгэрбэ. «КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, үзэл сурталай хүдэлмэриин ашаг үрые сааншадань дээшэлүүлхэ талаар аймагай партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд» гэһэн асуудалаар партиин райкомой секретарь нүхэр Ю. А. Желаев пленум дээрэ элидхэл хэһэн байна.

Аймагай «50 лет Октября», «Коммунизм» колхозуудай партийна организацинууд һүүлэй үедэ ажалшадай дунда ябуулагдадаг үзэл сурталай хүдэлмэри нилээд һайжаруулаа. Эдэ ажахынуудай агитаторнууд, политинформаторнууд партийна даабаряа һайнаар дүүргэнэ, хөөрэлдөөнүүдые хирэ-хирэ болоод лэ үнгэргэнэ. партиин XXV съездын материалнуудые ажалшадта шадамараар тайлбарилан ойлгуулна. Политическэ һуралсалай шэнэ жэл урданайхиһаа эмхитэйгээр эхилээ. Гэбэшье, ажалшадай дунда ябуулагдадаг үзэл сурталай хүдэлмэри нютаг бүхэндэ жэгдэ һайнаар ябуулагданагүй, үшөө дутагдалтай байһаар гэжэ элидхэлшэ, мүн үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

«Улаан Аха» колхозой партбюрогой секретарь К. Х. Санданов, аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй культурын таһагые даагша Б. А. Бильтагуров, «50 лет Октября» колхозой парткомой секретарь А. Л. Шарастепанов, Орлигой дунда һургуулиин партийна организациин секретарь А. Ш. Люшеева, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партбюрогой секретарь Н. Ш. Будаев болон бусад райкомой пленумэй үзэмжэдэ табигдаһан асуудалые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаһан байна.

Аймаг дотор үзэл сурталай хүдэлмэрине саашадань һайжаруулжа, ашаг үрыень дээшэлүүлхэ хэмжээнүүдые хараалһан тогтоол пленум баталан абаба.

В. ГАЛСАНОВ.

ҮҮСХЭЛ ДЭМЖЭГДЭЭ

Захааминай аймагай Далахайн совхозой механизаторнууд бэшүүрэйхидэй үүсхэлые хамтын суглаан дээрэ зүбшэн хэлсээд, хани халуунаар дэмжэжэ байһанаа мэдүүлбэ. Ерэхэ жэлэй хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ бүхы тракторнуудаа, бусад техникээ һайнаар заһабарилжа, 1977 оной март һарада дүүргэхэ гэжэ механизаторнууд шиидээ. Тиихэдэ заһабарилгын шанарта онсо анхарал хандуулагдаха байна.

Далахайн совхозой хоёрдохи отделенидэ техникэ хадагалха хэрэгтэ анхарал багаар хандуулагдадаг байгаа. Тиимэһээ суглаанда хабаадагшад энэ асуудалаар тус отделениин механизаторнуудые шүүмжэлээд, дутагдалнуудаа дары усадхахыень дурадхаба.

Техникэ заһабарилгаар шэнэ социалис уялга абаһан Далахайн совхозой механизаторнууд мүнөө эршэтэй һайнаар хүдэлжэ байна.

Манай корр.

БАМ-ай ЗАХИЛ ДҮҮРГЭГДЭНЭ

Байгал-Амарай түмэр зам барижа байгаа коллективүүд эдэбхитэй һайнаар ажаллажа, урдахи зорилгоёо бэелүүлжэ байна. Энээн тухай тэдэнэй хүдэлмэриин арба һарын үрэ дүнгүүд эли тодоор хөөрэжэ үгэнэ.

Буряадай статуправлениин мэдээсэһэнэй ёһоор, барилгада хабаададаг бүхы тусхай организаци, управлени, участогуудай коллективүүд түсэбөө дүүргэв. Жэлэй арба һарын туршада элдэб янзын барилгада хэдэн мянган түхэригэй капитальна һомололго хэрэглэгдэһэн байна гэхэ гү, али капитальна һомололго хэрэглэхэ түсэб 163 процент дүүргэгдэһэн байна.

Арба һарын хугасаада түсэбэй ёһоор 26.710 мянган түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэгдэхэ байһан аад, 37.663 мянган түхэригэй хүдэлмэри хэгдээ. Тобшоор хэлэхэдэ, барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ арба һарын түсэб 111 процент хүргэгдөө. Үйлэдбэриин объектнүүдые бариха даабари холо үлүүлэгдээ.

«Нижнеангарсктрансстрой» трестын 572-дохи СМП, 575-дахи СМП, «Запбамстроймеханизация» трестын 160-дахи, 137-дохи, 146-дахи, 140-дэхи, 138-дахи оньһожоруулагдамал колоннонуудай, «Бамтоннельстрой» управлениин 11-дэхи, 12-дохи тоннельнэ отрядуудай коллективүүд даабарла амжалтатайгаар дүүргэнэ.

БАМ-ай түбэй участогта барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ 10 һарын түсэб 107,6 процент хүргэгдөө. 11-дэхи тоннельнэ отряд Муйска тоннель малтан бариха хүдэлмэри хэжэ эхилээ, гиихэдээ 9 һара соо жэлэй түсэб дүүргэһэн байна. Байгалай тоннель бариха даабаритай 12-дохи тоннельнэ отрядай коллектив өөрынгөө хүсөөр хүдэлмэри хэхэ даабаряа ноябриин 7-ной урдахана дүүргэһэн юм.

БАМ-ай барилгашадай ажалай бүтээсэ улам дээшэлжэ байна. Хүдэлмэришэн бүхэндэ хубаажа харахада, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабари 105 процент хүргэгдөө. «Нижнеангарсктрансстрой» трестын, «Запбамстроймеханизация» трестын оньһожоруулагдамал олонхи колоннонуудай, 12-дохи тоннельнэ отрядай, «Ленинградбамстрой» трестын хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсэ дээшэлээ.

Республикымнай промышленна хэдэн предприятиин коллективүүд БАМ-ай захилые хүндэтэй дээрэ тооложо абаад, бүхы захилнуудаа саг болзорһоонь урид дүүргэжэ байна. «Электромашина», локомотив-вагон заһабарилгын, хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводуудай коллективүүд БАМ-ай захилые түргэн болзор соо, пайн шанартайгаар дүүргэнэ.

Жэлэй эхинһээ хойшо 60 автокран, 1.564 тонно хабсаргамал түмэр хэрэгсэлнүүд, 2810 тонно барилгын хабсаргамал түмэр-бетон зүйлнүүд болон бусад хэрэгсэлнүүд БАМ-ай захилаар бүтээгдэжэ эльгээгдээ. Шэлэй заводой коллектив 170 мянган дүрбэлжэн метр сонхын шэл БАМ-ай барилгануудта эльгээбэ.

С. БАРДАМОВА

Улаан-Үдын сэмбын комбинадай хүдэлмэришэд арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн мүрысөөндэ оролсоод, ехэ шадгаар хүдэлжэ байна. Эрхим шанартайгаар сэмбэ нэхэжэ, үдэр бүриингөө нормые үлүүлэн дүүргэдэг хүдэлмэришэд эндэ ехэ олон. Сэмбэ нэхэгшэ Александра Георгиевна үдэр бүриин нормоһоо гадуур 10—15 метр бүд нэхэжэ гаргана. Энэ түрүү хүдэлмэришэн 1976 оной даабари бүри октябриин 15-да дүүргээд, мүнөө 1977 оной февраль һарын түсэбөөр хүдэлжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: сэмбэ нэхэгшэ А. Г. Викторова.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ХТАБАН ЖЭЛ — АШАГ ҮРЭ, ШАНАР, ДЭЛИСЭ

ХОЁР МИЛЛИОНООР

Манай Тимлюйн асбоцементнэ хэрэгсэлнүүдэй заводой коллектив арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабариһаа гадуур 1 миллион 500 мянган хэһэг шифер гаргаха гэһэн социалис уялга абаһан юм. Энэ зорилгоёо бодото дээрэнь бэелүүлхын тула заводоймнай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд яһала оролдоһон, оролдоношье. Колллектив соомнай даабаряа дүүргэдэггүй, ажалай журам эбдэдэг хүдэлмэришэд үгы болонхой. «Нэгэн бултанай, булта нэгэнэй түлөө» гэһэн уряа доро хүдэлһэн хүдэлмэришэд ажалдаа үндэр бүтээсэ туйлана. Оньһон түхеэрэлгэнүүдээ һайнаар хүдэлгэжэ, эрхим шанартай продукци ехээр гаргана.

Иннокентий Лаврентьевич Бурковай хүтэлбэрилдэг халаанай коллектив үдэр бүриингөө даабари 5—10 процентээр үлүүлэн дүүргэдэг юм. Энэ халаанайхид гурбадахи кварталда социалис мүрысөөндэ илажа, дамжуулгын Улаан вымпелээр шагнагдаһан байгаа. А. Д. Алферовой хүтэлбэрилдэг бригадын слесарьнууд түхеэрэлгэнүүдые эрхим һайнаар заһабарилна. Шифер хэдэг түхеэрэлгэнүүд, автомат лининүүд халаанай үедэ һаадгүйгөөр ашаглагдана.

Инженер Л. Н. Кузнецовагай хүтэлбэрилдэг лабораториин хүдэлмэрилэгшэд ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандана. Эдэнэй оролдолго, шадабариин, туһаламжын ашаар шифер һайн шанартайгаар хэгдэнэ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Заводоймнай коллектив нэгэ һанал бодолтойгоор, урагшаа эрмэлзэһэн хүсэл зорилготойгоор ажаллана. Энээн дээрэһээл арба һарын даабариһаа гадуур 1 миллион 900 мянган хэһэг шифер гаргаһан байнабди. Продукци худалдаха даабари 65 мянган түхэригөөр үлүүлэгдээ. Продукциин оорынь үнэ сэн пэгэ процентээр доошолуулагдаба.

Манай коллектив туйлаһан амжалтаяа улам арьбадхаха гэһэн зорилго урдаа табина. Тиигэжэ жэлэй даабариһаа гадуур 2 миллион хэһэг шифер гаргахаар шиидэнхэйбди. Энэ зорилго бэелүүлэгдэхэшье байха.

Н. ПОЗДНЯКОВА,
Тимлюйн асбоцементнэ хэрэгсэлнүүдэй заводой экономист.

ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБ ДҮҮРГЭГД...

Республика дотороо һү ехээр һаажа, жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн уряа хэл гаргаһан «Шергинский» совхозой Фо... ско һү һаалиин фермын һаалишад хэлэһэн ... хүрэбэ. Тэдэнэр гүрэндэ худалдаха жэлэй түсэб ноябриин 2-то, һү һааха түсэбөө но... 15-да дүүргэбэ.

Жэлэй эхинһээ хойшо 7.500 центнер һү һа... гүрэндэ 6.500 центнер тушаагдаба. Энэ ... соо һаамхай үнеэн бүриһөө 2.230 килограмм абтаа.

Фермын һаалишадай дунда дэлгэрһэн ... лис мүрысөөнэй дүнгөөр, дүршэлтэй бэрхэ ... шан Лидия Яковлевна Шитина жэлэй э... 55.500 килограмм гэхэ гү, али үнеэн бү... 2.408 килограмм һү һаажа, түрүү һуури... рас. Мүн бэшэшье һаалишад А. К. Хо... Л. А. Изюрьева, З. Фролова, А. Г. Ши... гэгшэд түрүү нүхэрһөө холо гээгдэнэгүй.

Мүнөө үедэ фермын һаалишад жэлэй ... тэр үшөө ехэ һү һаажа, тоһоной заводто ... һөө гадуур 600 центнер сагаан эдеэ эльгэ... хараална.

Энэ ехэ амжалта фермын һаалишадай дүй ... шэл ехэтэй, ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, ... гаа үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлдэһэнэй ашаар ... лагдаа ха юм. Тиихэдэ тус фермын ехэнхи ажа... һожоруулагданхай. Бүхы техникэнь бүтээс... тэйгээр хэрэглэгдэнэ.

А. ННЮТИ...
Кабанскын аймаг.

ОЧЕРК. ҺАРАТА ҺҮНИИН ДУУН

I.

ҮБЭЛЭЙ дуулим һүниин мүнгэн сагаан зураг, хаанашьеб холо даа хон-хон хусаһан нохойнуудай дуун, саһан сарья харгыда ябаһан шаргануудай уйтайгаар хахиналдаан, огторгойн хүмэгые шэмэглэһэн Тэнгэриин зүйдэл — эдэ бүгэдэ балшар бага наһанайш дурасхаалда үсэгэлдэр мэтээр һанагдаха.

Үбэлэй һүни. Үндэр манхан тэнгэриин одо мүшэтэ хүшэгэдэ нялдашаһан мүнгэн шагта — тэргэд һарын туяа аажам тала дээгүүр жэгдэхэнээр адхарна.

Тэрэ һүниие Ширзагар ойроойдоошье мартахагүй. Үшөө үдэр байхада, аяар холын Хандагайтада, үбһэндэ ошоһон эжынгээ бусахые яатарааш хүлеэгээ һааб. Хашан хоёр сарай шииганалдахые, нахиитар ашаһан үбһэтэй шаргануудай шаялдахые хүлеэжэ ядаад, самсаараа гүйжэ гараха. Теэд... абяан үгыл аад, үгы.

Һүүлэй һүүлдэ шаргын шааяха, хүнэй бүдэхеэр ханяаха одоошье Хэжэнгэ голой саада тээ дуулдажа, Ширзагар хүбүүн хүдэһэн дэгэлээ дутуу ядуу үмдөөд, тэрэ зүг тээшэнь гүйжэрхёо һэн.

Ошоходонь эжынь үбһэтэй хоёр шаргынгаа хойноһоо аалихан ябажа ябаба.

— Эжы, юундэ иимэ үни болооб та?

Эхэнь үгэ дуугүй ябатараа, аалихан нигэжэ гүбэрбэ:

— Эдэ хашан сараар аяар Хандагайта ошожо, үбһэ ашаад ерэтэрни, энэл болошоно. Угайд һаа...

— Яагааб та?

— Бастригаа даража байтарни, урдахи аргамжам таһараад, тэрэ хуһан модон мүр дээгүүрни сохижорхёо. Халга дайраа... тархиием

Ширзагар хүбүүхэн абяагүй алхалба. Гэнтэ һанагдаагүй һониноор эжыдээ хэлэжэрхибэ:

— Би ехэл боложо абаһуу даа. Сараар ябахаяа болихот. Олон лэ мори һургахаб. Одоол ульгам морёор таһара хатаруулжа ошоод, үбһэеэ асардаг байхат.

Хүбүүнэйнгээ эдэ үгэнүүдтэ эхэнь үнэн зүрхэ сэдьхэлһээ баясажа, борсогорхон бэеыень шангаар тэбэрээ һэн.

...Ширзагар үнэхээрөөшье олон эмнигые һургаа. Тиихэдэ һаял хори наһа хүрэжэ ябаал даа. Бухэли үдэрөөрөө тракторай косилкаар үбһэ сабшажа эсэнтээшье һаа. Худанай голой адууһаа асаргдаһан эмниг мори һургажа эхилхэ даа.

Тэрэ үедэ үбһэ хуряалга дээрэ трактор, техникэ үшөөл үсөөн һэн. Бухал шэрэхэ, үбһэ сабшаха, тармаха морид ехэл дуталдадаг байгаа. Тиимэһээ залуу хүбүүдтэ эмнигүүдые һургаха даабари үгтэдэг бэлэй.

Зунай номгон үдэшэлэн Отогтоо һая бусажа ерэһэн үбһэшэд нюур гараа угаажа һэрюусээд, яаралгүйхэн сайлланад. Эгээл энэ үедэ хүбүүд олоороо моринной хорёогой хажууда сугларшанхай. Ширзагар нэгэ хүригшэн эмнигые бугуулидажа барьяад, эмээл тохоно.

— Энэ Ширзагарай залхуугүй гээшэнь. Үшөө эмнигые һургаха гэжэ байха.

— Моринд дуратай гээшэ ааб даа.

— Намда мүнгэшье үгөө һаань, энэ адагуусантай носолдохогүй байнаб.

Иимэ хөөрэлдөөн хорёогой хажууда боложо байгаа һэн. Харин Ширзагар энээндэ зааханшье анхаралаа табингүй, эмнигэй нюрган дээрэ тохогдоһон буряад эмээлэй урдахи бүүргэдэ аһалдашаба. Нюдэ сабшаха зуура мордошобо.

Эмниг гүүнэй булгиха гээшэнь аргагүй. Мээл, инсагаалжа, хуухиржа байгаад, собхорхо, булгиха юм. Ширзагарые харахада, айһанай ямаршье тэмдэггүй, бүрил зоригтой болоһон шэнги, эмнигэй жолооё һула табижархёод, тэрэнээ зоргон соонь булгиуулжал байна. Һүүлэй һүүлдэ эмнигшье эсэнтэжэ, хүбүүнэй хүдэр гарнуудые мэдэрхэдээ, хазаарай түмэр амые химэлһээр, шуһатай хөөһэ сасаһаар номгороо һэн.

Ширзагарай залуудаа һургаһан морид олон бэлэй. «Ширзагарай хара», «Ширзагарай халтар», «Ширзагарай зээрдэ», «Ширзагарай хула» гэхэ мэтэ нэрэтэй морид колхозой элдэб олон ашаа шэрэһэн, богонёор хэлэхэдэ, хамтын ажалай хүгжэлтэдэ хубитаяа оруулалсаһан байха.

2.

ШИРЗАГАР Жалсараев гансашье эмнигүүдые һургаа бэшэ, булад хүлэгэй жолоо һайса бариа. Үдэр, һүнигүй газар хахалаа, үбһэ, таряа хуряалсаа.

...Түрүүшын буураздаа татаһанаа Ширзагар элихэн һанадаг.

Хабарай дуулим һэбшээн Хэжэнгын голой хойтохи набтархан хаданууд тээһээ үлеэжэ, урин сагай һайхан тэмдэг асаржал байгаа һэн. Жэргэмэлнүүд агаарта ээлжэ ээлжээгээр дэгдэн хөөрэжэ, шэнэ хабарай шүлэг, дуунуудые хангюурдана.

Ширзагар тракторист болохо тухайгаа түрүүн бодожо үзөөгүй ябаа һэн. «Хүхэ түмэртэй носолдожо, тоһондо зуурашоод ябанхаар, хүдөө таладаа адуу манажа ябаа һаа, һурагтүй дээрэ» гэжэ хэлэхэ хүнүүд, нүхэд үшөө бии һэн. Теэд Ширзагар ондоо һаналтай байгаа.

Хүдөөдэ байһан хүн олон мэргэжэлтэй байгаагүйдөө аргагүй гэжэ тэрэ бододог һэн. Юуб гэхэдэ, мүнөө саг хубилаа. Юрэдөө трактор, машина жолоодожо шадахагүй хүнэй хэхэ ажал колхоз дээрэ үсөөн ха юм. Гансал морёор, буха модон тэргээр холо ошохогүйш. Тиимэһээ Ширзагар комбайнерай, трактористын, косилкын машинистын мэргэжэлнүүдые шудалаа. Тэрэнэйнгээ хажуугаар автомашина жолоодожо һураа.

...Түрүүшын бураздаа гэрэнине хүлеэжэ байба. Уран зохеолшын урда тээ хэбтэһэн саб сагаан саарлан мэтэ сэбэр тала зэнхынэ. Одоол ажабайдалай уужам талада түрүүшын зүргэ, түрүүшын харгы гаргаха мэтээр Ширзагар һанажа, сэдьхэл зүрхыень хүдэлгэһэн ямаршьеб һонин нэгэ мэдэрэлдэ абтаа һэн.

Түрүүшын бураздаа татажа шадаха гээшэ гүб? Али һарюу марюу татажархёод, наһажаал трактористнуудай шог зугаада орохо гүб?

Полиин нүгөө захада нэгэ боошхо табиба. Тэрэниие алдангүй хаража, тэрээндэ сэхэ шэглээд, булад хүлэгөө табижархёо һэн. Буураздааш сэб сэхээр татагдашаба.

Одоол тиихэдэ ажалай баярай урман сээжэ соо бурьялан түрөө бэлэй.

3.

АРБААД жэлэй урда тээ совхоздо хонишод дуталдадаг һэн.

Совхозой конторадо Ширзагарые дуудаба. Юундэ дуудаһыень Ширзагар һайн мэдэжэ ябаа. Хонишон болохо тухай тэрээндэ дурадхахадань, тэрэ зүбшөөлөө абаһаар үгөө бэлэй.

...Хэжэнгын гол гэжэ газарта Ширзагар Жалсараевай отара түбхинөө һэн. Хүн болоһоор хони адуулжа үзөөгүй хүндэ түрүүшээр гайтан, хүшэр һааб даа. Теэд Жалсараев бүхэриг бэрхэ, нэтэрүү үсэд байһандаа хонишоной хүнгэн бэшэ мэргэжэлые һайн шудалжа шадаа. Хэнэйшье мэдэһээр, амжалта, илалта гээшэмнай абаһаар ерэдэггүй һэмнай.

Нэн түрүүн хониндо һайн байра, бардам хүрэхэ тэжээл, үбһэн хэрэгтэй гэжэ Ширзагар табан хургандаал мэдэжэ абаа. Дархан, механизатор хүндэ энэ хэрэгшье пайнаар бүтээ. Хонидоо һайнаар бэлшээжэ таргалуулха, хурьгадаа тобироор түлж... хэ — али олон асуудал... луу хонишоной һанаас... сал зобоогоо. Зундаа г... Жалсараев үбһэшэдэй ... өөрөө эмхидхээд, хонид... бардам хүрэхэ үбһэ тэж... бэлдэнэ.

Тэрэнэй һайн ажалые ... тодоор гэршэлһэн тоо, ... римта эндэ дурдая. 1976 ... до Жалсараевай отарын ... 100 эхэ хонин бүриһөө ... хурьга абаа. Гурбан ... грамм тухай нооһо хонин ... хэнһөө хайшалаа. Хурь... бүхэнөө 25—30 килогр... шэгнүүртэйгээр тушаагаа.

..Үбэлэй һүни. Һара ... гаан. Иимэл һүни Шир... газаа гаража, тэргэд ... толон доро мүнгэтэнэн ... лаяа хаража, балшар нал... зурагуудые һанаад орхи... Пигээд буурал сагаан ... шуухиржа, хонидой дула... хашаа соо түрүүшын хур... дай маараан зэдэлхэ. Од... тэрэмнай һарата һүниин ... ната, дуун мэтээр хонип... шэхэндэ ханхинаха. Эдир ... лууһаа эмнигэй, булад ... гүүдэй жолооё адхажа һ... һан хүдэр гарнуудаараа ... рүүшын хурьгые тэ... абахадань, Ширзагаран ... соо баярай ошон, ёһото ... лай урматай мэдэрэл ... орхихо.

Г. ДАШАБЫЛОВ
Хэжэнгын совхоз.

СОВЕТ-РУМЫН ХАНИ БАРИСААНАЙ МИТИНГ

Нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ

...хэл. Эхининь 1-дэ ...рта).

...най байдаг гүрэнүүд ...ын харилсаануудай ...эшэ бодото байдал ...рүүлһандаа социа... оронуудай комму... омогорхохо эрхэтэй ...гша зонхилхы ан... хэдэн зуугаад жэл... ...дай хоорондо хё... бэеһээ амяарлан ... баадхан дэлгэ... ...һан газарта бидэ ...аанай үрэһэ тари... ...һан байнабди. Энэ ...сэн түгэлдэр, бар... ...аша үрэ үгөө.

...үедэ социализмын оронуудые нэгэ... ...байгаа өөһэд хоорон... ...томиоггүй олон хол... ...саанууд партинуу... ...онүүдэй органуудай, ...ын коллективүүдэй ... холбооной гайхал... ...толотомо байдал ... Энэмнай ниитэ ...оорон. мүн нүхэд ...ба бэе бэедээ эти... ...мэдэрэлээр нэгэ... ...дэн миллион хүнүү... ...саа холбоон мүн ...Иимэ хани барисаан ...лис орон бүхэнэй ...ьна зорилгонуудые ...эдэ һайн туһа ду... ...но Тэрээнтэй хамта ... барисаан дэлхэйн ...ын ниитэ ушар ... улам бэхижүүлхэ ...найнаар алба хэнэ.

...ние манай ангиин ...мэдэдэг юм. Тиимэ... ...ээр социалис гүрэ... ...оорондын харилсаа... ... ямаршье орёо хүн... ...һамбаашалан хэ... ...гэжэ нэтэрүүгээр һэ... ...хардуу байдал үүд... ...эглэхэ, бэе бэедээ ...гүй ябадал тараа... ...й оронуудые харда... ...эй ябуулдаг полити... ...эй өөһэд хоорон... ...лсаае хазагайруул... ... оролдодог байха ...талаар империалист... ...онл муу һаа, һайн ...нэн убайгүй гол ... удхатайгаар ба...

... социализмын оро... ...ажаһуудаг бидэнэр, ...хэлсэдэггэй һоор, ... хүнүүд бэшэбди. ...ор империалистнуу... ...ашархалдаг тиимэ ... ханааха байхагүй... ...сизм-ленинизмын ба ...ска интернационал... ...гол ёһонууд дээрэ социализмын оронуудые нягтаруулан жагсааха түшэа гаргадаг хүсэлэл оролдолгоёо арьбадхан элсүүлхэ, социалис ба коммунис байгуулалтын гол шухала зорилгонуудые шиидхэлгэдэ өөһэдынгөө харилсаа холбооё улам гүнзэгырүүлхэ гээшэ манай бүгэдымнай муу һанаатайшуулда үгэхэ эрхим харюу мүн. Бидэ таанадтай, нүхэдүүд, эгээл иимээр ажал хэрэгээ ябуулнабди!

Тиихэ зууараа, гансашье социалис хани нэгэдэлэй оронуудай — Варшавска договорто ба Экономическа Харилсан туһалалсалгын Соведтэ хабаададаг оронуудай хоорондохи олон талын харилсаа холбооё улам гүнзэгырүүлхэ бэшэ, мүн социалис гүрэнүүдэй бултанайнь хоорондо байгуулагдаһан хани ёһоной холбоо барисаа бэхижүүлхэ ябадал хараадаа абанаб. Таанадай мэдэжэ байһаар, энэ зорилго мүнөө үедэ бүхы дээрээ тиимэ бэлэн, хүнгэхэн бэшэ, зүгөөр тэрэнэй түүхэтэ түйлай ехэ шухала байһаниинь бүгэдэндэ эли тодо бэзэ гэжэ һананаб. Шухалын шухала энэ зорилгые түйлахын тулада манай хоёр оронууд — Советскэ Союз ба Румыни, манай хоёр Коммунис партинууд өөһэдһөөнь дулдыдаха али бүхы юумэ хэхэ гэжэ эрмэлзэнэ гээд сэдьхэлээ ханангяар тэмдэглэхэдэ болоно. Бата бэхи эб найрамдалай аша туһа, социализмын аша туһа, эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай ба бүхы арадуудай дэбжэлтын аша туһа иимэ эрилтэ табина бшуу.

Румыни, Советскэ Союз ба Экономическа Харилсан туһалалсалгын Соведэй бүхы гэшүүн-оронуудай мүнөө үедэ али алиндаа аша туһатай экономическа харилсаа холбооной тусхай зорилготой удаан болзорой программанууд дээрэ дэлгэрэнгы ехээр хүдэлжэ байһаниинь үгэа шухала. Эдэ программануудые бэелүүлээд байхада, элшэ хүсэнэй, түүхэй эдэй, эдеэ хоолой, арад зоной хэрэглэмжын эд бараанай машина бүтээлгын продукциин, транспортын хэрэгсэлнүүдэй талаар аха дүү бүхы гүрэнүүдэй хэрэглэмжэ бүрин дүүрэнээр хангагдаха юм. Иимэ харилсаа холбоон — манай хани барисаанай материальна найдамтай үндэһэ һуури мүн.

Тиихэ зуура, бидэнэй хэмнайшье үлэгшэ бусад дэлхэйһээ амяарланги болохо гэжэ һананагүй ааб даа. Советскэ Союзшье, Румынишье, бусад социалис оронуудшье бүхы гүрэнүүдэй хоорондо адли тэгшэ эрхэтэй, бэе бэедээ аша туһатай экономическа харилсаа холбоо бүри үргэнөөр хүгжөөхын түлөө хэлбэришэгүйгөөр тэмсэнэ. Худалдаа наймаанай — экономическа холбоо барисаанда үзэгдэдэг ямаршье газааншалгада эсэргүүсэн тэмсэдэгбди. Бодото байдалай харуулдагай һоор, иимэ газааншалха ябадал үсөөн бэшэ ушарта капиталис оронууд хэрэглэдэг байна. Эдэ оронууд, хуби заяанай үршагта ушаралаар, аман дээрээ өөһэдыгөө «сүлөөтэ худалдаа наймаанай» тала баримталагшад гээшэбди гэжэ нэрлэдэг байха юм.

Социалис оронууд уласхоорондын үнэн зүб экономическа харилсаануудые бүридүүлхын түлөө, колониальна дарлалтаһаа сүлөөрөөд, тоноһон, дээрмэдэһэн юумэеэ түлэхэ гэһэн эрилтэ империализмын үмэнэ дүүрэн үндэһэ баримтатайгаар табидаг гүрэнүүдэй эрхэнүүд болон аша туһые хүндэлхын түлөө хэлбэришэгүйгөөр тэмсэнэ. Өөһэдынгөө талаһаа, колониализмын ба шэнэ түхэлэй колониализмын хойшолонгуудые дабан гарахадань, сүлөөрһэн арадуудта бидэ аха дүүгэй ёһоор туһалдаг байгаабди, туһалхашьебди.

Мүнөө социалис зам гээшэ шэнэ шэнэ арадуудта зүб хараань болоно. Эдэ арадууд тус хараа шугамые ерээдүйн һайн һайхан байдал тээшэ дабшаха үнэн сэхэ зам гэжэ тоолодог юм. Социализмын оронуудай экономико бата найдамтайгаар хүгжэнэ. Арадай һуудал байдал хэлбэришэгүйгөөр һайжарна соёл культура һалбаран хүгжэнэ. Манай общество доторо үнэн сэхэ ажалшад түйтэй ехэ нэрэ хүндэтэй юм. Ниитын хэрэгүүдые хүтэлхэ ябадалда хэдэн миллион хүдэлмэришэд, таряашад, интеллигенци олон янзаар хабаададаг. Социалис гүрэнүүдэй эб найрамдалда дуратай гадаадын политика, мүн арадуудай эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай үнэн зүб хэрэгые дэмжэхын тула тэдэнэй интернационалис ёһоной саг үргэлжын бэлэн байлга хэлбэришэгүй ба эдэбхитэй юм. Эдэ бүгэдэ мүнөөнэй дэлхэй дээрэ социализмын нүлөөлэн татадаг хүсые түйлай ехээр арьбадхан бэхижүүлнэ.

Манай хэрэг үнэн зүб юм, нүхэдүүд. Манай үг зорилгонууд һайн һайхан юм. Тэдэ үг зорилгонууд манай оронуудай арадуудай, дэлхэйн бүхы арадуудай аша туһада харюусадаг байна. Манай зам марксистско-ленинскэ һургаалай залипшагүй гэрэлээр гэрэлтүүлэгдэнхэй. Ерээдүй, манай арадуудай зол жаргалтай, һаруул һайхан ерээдүй манай гарта гээшэ. Тэдэнэр ерээдүйгөө зохёон байгуулхы ажалаараа мүнөөдэр байгуулжа байна. Тэрэ ерээдүйн ерэжэ, бэелхынь тула үшөө нэгэ юумэн хэрэгтэй бата эб найрамдал хэрэгтэй юм. Манай гүрэнүүдэй гадаадын политика энээнине хангалгада зорюулагдана.

Социализмын дайсад олон гэжэ бидэнэр мэдэнэбди. Юуб гэхэдэ, мүлжэгшэ ангинууд зонхилхы байдалаа һайн дураараа хаанашье үгэдэггүй юм. Тиимэ дээрэһээ бидэнэр һэргэг байха, манай арадуудай амгалан ажалые хамгаалхын, социализм хамгаалхын тула бэеэ хамгаалха шадабаряа бэхижүүлхэ баатай болонобди. Варшавска договорой оронуудай хамтын хүсэл оролдолгын ашаар бэеэ хамгаалха хүсэ шадалнай бэхижүүлэгдэжэ, сэрэгэй хүсөөр социализмые унагааха гэһэн империализмын ямаршье һэдэлгэ бута сохигдохо юм. Хүсэ шадалай хажуугаар эб найрамдалда шууд сэхэ, үнэн байжа, капиталис дэлхэйн политигуудай зүб бодолтой байхые бодото байдалда үндэһэлхые үүдхэжэ, бидэнэр уласхоорондын түгшүүрилые, ӱтигэлсэхэгүй. дайсан һоор хандаха ябадалые, «хүйтэн дайнай» үеын дай журоодэлгын шуналые амгалан, тэнигээн оршон байдалаар һэлгэхые түйлаабди. Социалис ба капиталис гүрэнүүдэй хоорондо таарамжатай хөөрэлдөөнүүд эхилээ. Тэдэнэй хоорондохи бэе бэедээ ашатай туһатай харилсаан һаяхан лэ ганса нэгэн байһан, харин мүнөө үргэнөөр тараа, бата бэхээр нэбтэрээ. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, дэлхэй дээрэ түрүүшын социалис гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэ В. И. Ленинэй шууд сэхээр оролдоһон юумэн бэелээ гэбэл: түгшүүрилэй һуларһан эрхэ байдалда ондо ондоо ниитын байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаанууд амгалан ёһоор зэргэ оршолтын үндэһөөр хүгжэжэ эхилээ.

Энэ хадаа, нүхэдүүд,— хүн түрэлтэнэй түүхэдэ асари ехэ илалта мүн Тиин энээнине түйлаха хэрэгтэ шиидхэхы хубитаяа социалис оронуудай оруулһаниинь арсашагүй. Хубитаяа оруулаа, үдэр бүри оруулжа байна.

Европын ба Хойто Америкын 35 гүрэнүүдэй Хельсинкидэ түйлаһан, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй гараа табижа баталһан, тэрэ тоодо нүхэр Чаушеску ба минии гараа табижа баталһан хэлсээндэ түшэглэн. Румыни, Советскэ Союз, Европын бусад социалис оронууд гүрэнүүдэй хоорондохи амгалан харилсаануудые байгуулгада эдэбхитэйгээр хабаадана. Энэ хэрэгтэ бидэнэр саг үргэлжын үүсхэл гарганабди. Хэдэн арбаад шухалын шухала политическэ, экономическа, мүн бусад договорнууд, хэлсээнүүд, эршэтэйгээр хүгжэжэ байһан ажахын, соёл культурын, научна харилсаанууд, ниитын организацинуудай хоорондохи холбоо барисаанууд — эдэ бүгэдэ, манай эдэбхитэй ажал ябуулга, эб найрамдалай, һайн хүршэ ёһоор байхые түйлаһан ажал ябуулга мүн. Энэ талаар арга боломжонууд үшөөл хүсэдөөр ашаглагдаагүй. Транспорт, энергетикэ, байгаалиин хамгаалха талаар ниитэ Европын хани харилсаае эмхидхэхэ тухай Советскэ Союзай дурадхалнууд танда мэдээжэ байгаа ёһотой. Тэдэниие бэелүүлхын түлөө бидэнэр шууд сэхээр оролдохобди. Эб найрамдалай эрхэ байдалда бэе бэедээ ашатай туһатай бусад олон зүйлэй хани харилсаан байжа магадгүй гэжэ мэдээжэ aаб даа. Һайн һайхан, тааруу эдэбхи үүсхэлнүүдые Европо хүлеэжэ байна.

Зүгөөр бата бэхи эб найрамдал гансал Европын үлэмжэ ехэ эрхэ бэшэ юм. Эб найрамдал хубаагдашагүй манай үе сагта энэ хадаа хэзээ хэзээнэйхиһээ үнэн байна. Тиигээд Дүтын Зүүн зүгтэ сэрэгэй гуламтын унтараагдаагүй сагта, эзэрхэг түрэмхэй аргаар эзэмдэгдэһэн газарыень арабуудта бусаагаагүй сагта. Эсэгэ оронтой байха эрхыень Палестинын, араб арадһаа хаһаад байһан сагта, Урда Африкын нютагай хүн зоной эрхые Преториин ба Солсбериин расис гуримуудай бүдүүлигээр хаһажа байһан сагта, африкынхидай шуһанай адхаржа байһан сагта, — эб найрамдал хаанашье бодотоор бата бэхи байжа шадахагүй.

Сэрэгэй аюулай гуламтануудые унтараажа, түгшүүрил һуларуулгые бүгэдэниитын болгохо — манай үе сагай эгээн шухала эрилтэ энэл даа. Хүндэтэ ханинар, эдэ зорилгонуудые шиидхэхын түлөө тэмсэлдэ Советскэ Союз ба социалис Румыни хоёр суг ябана гэжэ баярлаһабди.

Нүхэдүүд, бидэнэр ондоо юумэ мэдэхэбди Буу зэбсэг мүнөө яаралтайгаар гаргажа байһан ушарые, сэрэгэй бюджедүүдые ехэ болгожо, олониитэер хюдаха бүри аюултай зэбсэгүүдые байгуулха ябадалые усадхаагүй сагта эб найрамдал бата бэхи байжа шадахагүй. Хэрбээ буу зэбсэгэй мүнөө бэлдэгдээд байһан нөөсые хэрэглэбэл, хүн түрэлтэн бүрин үгы хэгдэжэ болохо байна. Тиимэһээ саашадаа хайшаа ошохо гээшэб?

Буу зэбсэг яаралтайгаар гаргаха ябадалые үргэлжэлүүлхэ гү, али болюулха гү, буу зэбсэгээ хуряажа эхилхэ гү, али үгы гү — энэ хадаа хэтэрмэ ехэ харюусалгатай асуудал. Тиимэһээ тэрэниие Пентагонои, НАТО-гой, буу зэбсэг гаргажа баяжадаг монополинуудай дане хүсэдэг генералнуудай шиидхэбэридэ үгэхөөр бэшэ. Энэ талаар гүрэнэй харюусалгатай ажал ябуулагшад хүдэлхэ ёһотой, арад олониитэ өөрынгөө үгэ хэлэхэ зэргэтэй. Юуб гэхэдэ, эсэсэй эсэстэ тэдэнэй хуби заяан тухай эндэ хэлэгдэнэ.

Энээниие һайнаар ойлгожо, хюдалгын буу зэбсэг бүри ехээр гаргалгые түргөөр зогсоожо, буу зэбсэг хуряажа эхилхын тула бүхы хүсөөрөө оролдохо гээшэ манай уялга гэжэ бидэнэр СССР-тэ тоолонобди. Уласхоорондын харилсаануудта хүсэ хэрэглэлгэһээ арсаха, хүнүүдые олониитээр хюдаха шэнэ түхэлэй буу зэбсэг гаргалгаһаа арсаха, сэрэгэй бюджедые хороохо, ядерна зэбсэг туршалгые хүсэдөөр болюулха, мүн бусад иимэ асуудалнуудаар Советскэ Союзай оруулһан тодорхой дурадхалнууд бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ юм. Эдэ үг зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ аха дүү бусад социалис гүрэнүүд шэнги Румыни бидэнтэй суг ябана гэжэ баяртай байдагбди.

Буу зэбсэг хуряаха талаар ООН-ой тусхай сесси зарлахые, бүхэдэлхэйн конференци бэлдэхые манай оронууд хүсэнэ. Түб Европодо зэбсэгтэ хүсэнүүдые, буу зэбсэг хороохо тухай Венэдэхи хөөрэлдөөнүүдэй урагшатай байхые хүсэнэбди. Тиигэбэл бүхы Европын хэмжээн дээрэ энэ талаар саашанхи алхамуудые хэхэ ябадалда туһалха һэн. Стратегическэ буу зэбсэг хизаарлаха. һүүлээрнь хороохо талаар америкынхидтэй манай хэдэг хөөрэлдөөнүүд США-дахи хүтэлбэрилэгшэдэй һэлгэдэһэнэй һүүлээр үргэлжэлүүлэгдэжэ, амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ гэжэ найдахые хүсэнэбди. Энэ асуудалые һайнаар шиидхэбэл, гансашье совет болон американ арадуудай аша туһада бэшэ, харин бүгэдэ ниитын эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһатай байгаа. Тиимээр шиидхэгдэхэ арга боломжо бии гэжэ бидэнэр тоолонобди, юуб гэхэдэ, гол удхань үни хада зүбшэгдэһэн юм. Энэ хадаа бусад оронуудта һайн үльгэр жэшээ боложо үгэхэ бэлэй.

Нүхэдүүд! Арбан жэлэй саада тээ эндэ, Бухарестдэ, Варшавска договорой эмхидэлдэ орожо нэгэдэдэг социалис оронууд Европодо эб найрамдал ба аюулгүй байдал бэхижүүлхэ тухай декларации баталан абаа һэн. Тэрээн дотор Европын оршон байдалые һайжаруулха томо һанамжа дурадхалнууд оруулагдаа һэн. Тэдэнэй олонхинь бэелүүлэгдээ. Үглөөдэр Варшавска договорто хабаададаг гүрэнүүдэй политическэ зүбшэлгын комитедэй ээлжээтэ зүблөөн нээгдэхэ байна. Румыниин түб хотодо абтаһан энэ зүблөөнэй шиидхэбэри Европын, бүхы дэлхэйн амгалан ерээдүйе хангалгада һайнаар алба хэхэ гэжэ бидэнэр этигэнэбди.

Үгынгөө түгэсхэлдэ, ханинар, аха дүү ёһоор угтаһанайтнай түлөө үшөө дахин баяр хүргөөд, РКП-гэй XI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ дүүрэн амжалта, Румыниин газар дээрэ түгэс хүгжэнги социалис общество байгуулха ехэ ба орёо хэрэгтээ амжалтануудые түйлахыень Румыниин коммунистнуудта, румын арадта хүсэхые мини зүбшөөгыт.

Совет болон румын арадуудай эбдэршэгүй хани барисаан мандаха болтогой!

Совет болон румын коммунистнуудай аха дүүгэй нягта хани харилсаан мандаха болтогой!

Социализмын оронуудай, мүнөөнэй үе сагай бүхы революционно хүсэнүүдэй нэгэдэл, жагсаал бэхижэг лэ!

Эб найрамдал, коммунизм мандаха болтогой!

(Нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ ехэ анхаралтайгаар шагнагдажа, үни удаан үргэлжэлһэн альга ташалгаар олон дахин угтагдаа.

Нүхэр Л. И. Брежневэй соносхоһон юрөөл үгэнүүдые зал соо «Ура!» хашхаралдаагаар угтана, оваци нээрнэ. Митингдэ хабаадагшадай «Брежнев — Чаушеску!», «КПСС — РКП!» гэһэн абяан зэдэлнэ).

* * *

Митинг СРР-эй ба СССР-эй, РКП-гэй ба КПСС-эй, румын болон совет арадуудай аха дүүгэй, эбдэршэгүй хани барисаанай, улам бэхижэжэ байһан харилсаа холбооной толотомо гэршэ тэмдэг боложо үнгэрбэ.

(ТАСС).

НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВТЭ РУМЫНИИН ДЭЭДЭ ЗЭРГЫН ОРДЕН БАРЮУЛАГДАА

...й Генеральна сек... СРР-эй Президент ... Чаушеску ноябриин ...ПСС-эй ЦК-гай Гене... секретарь нүхэр ...режневтэ дээдэ зэр... — «Румыниин ... Республикын ... нэгэдэхи шатын ...барюулаа.

...эй ЦК-гай Генеральна секретарь далан наһанайнгаа ойгоор дашарамдуулан, Румыниин Коммунис партиин ба Советскэ Союзай Коммунис партиин хоорондохи, румын болон совет арадуудай хоорондохи хани барисаае, харилсаа холбоое хүгжөөхэ хэрэгтэ оруулһан онсо хубитынгаа түлөө энэ орденоор шагнагдаһан байна гэжэ СРР-эй Президентын декрет дотор хэлэгдэнэ.

Нүхэр Л. И. Брежневтэ энэ дээдэ зэргын шагналые барюулха үедэ Гүрэнэй Соведэй ордон дотор РКП-гэй ЦК-гай Политгүйсэдкомой гэшүүд, РКП-гэй ЦК-гай Политгүйсэдкомой гэшүүдтэ кандидадууд РКП-гэй ЦК-гай секретарьнууд, СРР-эй правительствын министрнүүд, бусад албан тушаалтад байгаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. У. Черненко, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагша К. В. Русаков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагша А. М. Александров, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Н. Н. Родионов, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, ТАСС-ай генеральна директор Л. М. Замятин, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-һээ СРР-тэ байдаг элшэн сайд В. И. Дроздено гэгшэд байба.

Нүхэд Н. Чаушеску, Л. И. Брежнев үгэнүүдые хэлээ.

НҮХЭР Н. ЧАУШЕСКУГАЙ ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

... нүхэр Брежнев!

...ойротожо байгаа ...ойгоор — дала наһа... ...ноёо байлантайтна... ...дуулан, социализ... ...коммунизмын үндэһэ ... зорилгонуудай аша ... Совет ороной саа... ...дэбжэлтын ба хүгжэн ... арадуудай хоо... ...эб найрамдалай, ха... ...холбооной аша гүна... ...адаг үрэ түгэс ажал ...ятнай тэмдэглэн. ...олон гүрэнэй хү... ... үмэнэһөө, өөрын... ... Танда тон халуун ...нуудые дамжуул... ...нгаа урматай бай...

...ин дээдэ зэргын ... Танда баярай ...байдалда барюулжа ... Таниие мүн лэ ...һөө амаршалнаб. ...ал — Румыниин ... партиин ба Совет... ...й Коммунис пар... ...ндохи, румын болон совет арадуудай хоорондохи харилсаа холбоо, хани барисаа хүгжөөхэ хэрэгтэ оруулһан Танай хубитые манай партиин, манай арадай сэгнэһэн үндэр сэгнэлтэ мүн. Энэ шагнал хадаа румын-совет хүршэ ёһоной һаналаа нэгэтэй, үгээ ойлголсодог заншалта харилсаае үндэрөөр сэгнэдэг байһанаймнай гэршэ болоно.

Советскэ Союзда коммунис общество байгуулха агуу ехэ хэрэгые хүтэлбэрилхэ. Танай ороной экономическа ба ниитын хүгжэлтэдэ хабаатай үргэн ехэ ажал ябуулга эрхилхэ ябадалда, үнэн зүрхэнэй, хани ёһоной гүнзэгы баяр баясхалантайгаар бидэнэй хаража байдаг совет арадай агуу ехэ илалтануудта Советскэ Союзай Коммунис партиин толгойлогшо Танай оруулдаг шухала хубитые бидэнэр мүн лэ мэдэнэ, сэгнэнэбди.

Тэрэшэлэн уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй талаар Танай эрхилдэг элитэ ехэ ажал ябуулга, социализмын, социальна дэбжэлтын шахардуу байдалые һуларуулгын гүрэнүүдэй хоорондын харилсаа холбооной аша туһада зорюулагдадаг дэлхэйн политическэ ябуулгануудта Танай оруулдаг элитэ ехэ хубита румын коммунистнуудта, Румыниин арадта һайн мэдээжэ.

Албанай хэрэгээр Танай, нүхэр Брежнев, Румынида ерэлгын үрэ дүнгүүдые, үгээ ойлголсолгын, харилсан хүндэлэлсэлгын оршон байдалда үнгэрһэн манай хөөрэлдөөнүүдэй үрые үндэрөөр сэгнэнэбди гэжэ румын-совет хани барисаанай митинг дээрэ мүнөөдэр үгэ хэлэхэдээ тусхайлан тэмдэглээ һэм. Бидэнэй түйлаһан үрэ дүнгүүд, бидэнэй гараа табиһан хамтын мэдүүлгэ Румыниин ба Советскэ Союзай хоорондохи, манай хоёр ороной партинуудай хоорондохи түгэс харилсаа холбооё саашадань хүгжөөхэ үргэн ехэ шэнэ арга боломжонуудые олгоно, манай хоёр арадай аша туһада, социализмын ба бүхы дэлхэй дээрэхи амгалан байдалай хэрэгтэ харюусаха гээд тоолонобди.

Манай оронуудай партинууд ба правительствонууд иимэ хараа бодолтой ябуулгануудые хэхэдээ, хани барисаагаа, экономическа, научно-техническа харилсаа холбоогоо саг үргэлжэ хүгжөөхэ, элдэб зэргэтэй делегацинуудые эльгээлсэхэ зорилгоор зүбшэлэн ойлголсоһоноо бодото дээрэнь бэелүүлхын тула шухала хэмжээнүүдые абаха байха гээд этигэнэбди. Энэмнай румын-совет харилсаа холбооё саг үргэлжэ үргэдхэхын тула манай оронуудай ажалшадай хоорондоо аянщалгада ябалсалгада туһа хүргэхэ байха.

«Румыниин Социалис Республикын одон» гэжэ нэгэдэхи шатын шагнал — Танда мүнөөдэр барюулагдаһан, манай ороной дээдэ зэргын орден хадаа манай хоёр арадай хани барисаанай мэдэрэлээр нэбтэрэнхэй байнанай, Румыниин ба Советскэ Союзай хоорондохи һайн харилсаан хүгжэлтэтэ хараа бодолоор саашадаа дабшаһай гэһэн манай хамтын хүсэлэнгэй эли тодо гэршэ жэшээ болоно.

Хүндэтэ нүхэр Брежнев, Таниие манай Политическэ гүйсэдкомой бусад гэшүүдтэй хамта үшөө дахин үнэн зүрхэнһөө амаршалнаб, элүүр энхэ, соргог хүнгэн ажаллажа, олон жэлдэ золтой жаргалтай ябахыетнай, Советскэ Союзай Коммунис партиие, Советскэ Союзай арадуудые хүтэлбэрилхэ, КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ тон харюусалгатай зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтээ, амгалан тайбан байдал, уласхоорондын харилсаа холбоо бэхижүүлхын тула эрхилдэг ажал ябуулгадаа шэнэ ехэ амжалтануудые түйлахыетнай хүсэнэбди.

Олон олон жэлнүүдтэ элүүр мэндэ ябыт гэжэ Танда, Румыниин заншалай ёһоор, үнэн зүрхэнһөө хүсэнэб!

* * *

Нүхэр Л. И. Брежнев харюугай үгэ хэлэбэ.

НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

... нүхэр Чаушеску! ...э нүхэдүүд, хани...

...иин Социалис Рес... ... дээдэ зэргын шаг... ...адаа. намайе ехэ ...да хүртээһэнэйнь ...дог. ...иин Коммунис ... Центральна Коми... ...ай ороной Гүрэнэй ... правительствада ...нэй, халуун баяр ... хүргэхые хүсэнэб.

...алда ямар сэг... ...хэб? Бидэнэр, ком... ...д. тус шагналые ...уи гэжэ сэгнэхэ бо... ...? Энэ орден хадаа ... Союзай Коммунис ... тэрэнэй Централь... ...дэй, ЦК-гай Полит... ...бэелүүлдэг полити... ... зүбые, тон шухалые мэдэрһэн ябадал, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь байжа минии алба хэдэг хэрэгэй асари ехэ удха шанартайе мэдэрһэн ябадал болоно гээд ойлгоноб.

Бидэнэр, коммунистнууд, дэлхэй дээрэхи эгээн тааруу зүб, энэрхы ба зол жаргалта общество — коммунизм байгуулгын хэрэгтэ бүхы наһаяа, хаба хүсэеэ, эрдэм мэргэжэлээ зорюулаабди. Энэ агуу ехэ үг зорилго түйлахын тула социалис арадуудай харилсаа холбооё үрэ түгэсөөр, ашагтай туһатайгаар хүгжөөлгын хэрэгтэ бүхы хүсэеэ зорюулнабди. Социалис хүгжэлтын, бүхы арадуудай дэбжэхын тула уласхоорондын эгээн таарамжатай оршон байдал хангаха хэрэгтэ бүхы оролдолго хүсэлэлгээ бүрин гарганабди. Энэмнай мүнөө сагай оршон байдалда ямар ушар удхатайб гэхэдэ, дэлхэйн шэнэ дайнай аюулые зайсуулха, буу зэбсэгүүдые хуряаха ябадал түйлаха, дэлхэй дээрэ үнэхөөрөө бата бэхи эб найрамдал хангаха, юрэнхыдөө даншье ехэ бэшэ манай замби түбиин бүхы арадуудай хүршэ ёһоной харилсаа холбоо хангаха шухала байна.

Совет-румын харилсаанай эдэ түүхэтэ зорилгонуудые үндэһэ болгон, иигэжэ тусхайлан тэмдэглэхые хүсэнэб: манай аха дүү ёһоной хани барисаае, харилсаа холбооё бэхижүүлхын тула, ниитын һайн һайхан үг зорилгонуудай түлөө хамтын тэмсэлэй тулада шадаал һаа, ехэ юумэ хэхэ гэжэ оролдонобди.

Румыниин ба Советскэ Союзай арадууд гар гарһаа барилсан энэ замаар дабшажа, фашизмда эсэргүү тэмсэлэй гал дүлэн соогуур, социалис байгуулалтын үдэр бүриин хэрэгүүд дотор шэрээгдэн баталжаһан холбоо барисаанай ба һаналаа нэгэдэлгын гурим заншалнуудые арьбадхана.

Манай ниитын эдэ ехэ хэрэгүүдтэ миниишье ажалай хубита бии гэжэ, коммунист, хүтэлбэрилэгшэ байгша минииишье аша габьяа мүн лэ бии гэжэ румын ханинарай хэрбээ тоолохо байгаа һаань, Танай шагналые баяр баясхалангай мэдээжэ мэдэрэлтэйгээр тогтоон абанаб.

Амгалан байдалай, хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө тэмсэлые толгойлон дабшагша манай социалис хани нэгэдэл улам хүгжэн һалбараг лэ!

Совет-румын хани барисаан, манай энэ сэгнэшэгүй үнэтэй ниитын түйлалта улам бэхижэг, гүнзэгырэг лэ!

Таанадта, нүхэдүүд, үшөө дахин баяр хүргэнэб!

* * *

Нүхэд Н. Чаушескугай, Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэнүүд ехэ анхаралтайгаар шагнагдаһан, нэгэнтэ бэшэ альга ташалгануудаар угтагдаһан байна.

Шагнал барюулалгын үедэ байһан совет болон румын партиина, гүрэнэй ажал ябуулагшад энэ үндэр дээдэ шагналаарнь дашарамдуулан, нүхэр Л. И. Брежневые халуунаар амаршалба.

(ТАСС).

НЮТАГАЙ ТҮҮХЭ МУЗЕЙҺЭЭ ЭХИТЭЙ

Хизаар нютагайнгаа түүхэ намтартай дүтөөр танилсаха гээ һаа, музейдэ орожо гараарайгты! Хүнүүдэй иигэжэ хэлсэхые оло дахин дуулаһан байнаб. Хэрбээ музей, театртай хотонуудһаа холо байдаг һаа яаха болоноб? Даб дээрэ харюусахагүйш. Мянга дахин шагнаһаар, нэгэ дахин хараһаниинь һургагүй дээрэ гэжэ хэлсэдэг.

Эдэ үгэнүүдэй зүб байһые Ивалгын дунда һургуулиин музей эли бодо гэршэлнэ. Тус музейн байгуулагдаһаар арбан табан жэл болобо. Бүхы экспонадуудтайнь яралгүйхэн танилсаа һаа, эдэбхитэдэй нилээд ехэ оролдолго гаргаһые, ажал хэһые абаһаар ойлгохот. Эндэ табигдаһан зүйл бүхэн арад зоной, хизаар ороной түүхэ намтартай, ажаһуудалтай ёһо заншалтай таһаршагүй нягта холбоотой бшуу. Экспонат бүхэниие суглуулхын түлөө, өөрынь һууриие оложо табихын түлөө, хэнэйшье мэдэһээр,ехэ юумэн хэгдээ гээшэ. Энэ хэрэгтэ эдэбхитэд һайн дураараа хабаадалсаа.

Жэшээнь, «Хизаар нютагаймнай эртэ урдын байдал» гэжэ стенд илангаяа һонирхолтой. Носорогой яһан толгой, шүдэнүүд анхарал татана. Эдэ бүгэдэн Надеино нютаг шадар олдоһон байна. Тиихэдэ Дээдэ Ивалгаһаа дүтэхэнэ олдоһон мамонтын шүдэнүүд мүн баһа гайхал түрүүлнэ. Эдэниие гайхашаан харахадаа, хэды миллион жэлэй саана манай эндэхи хүйтэн шэмэрүүн хизаарта үбэл болодоггүй, үргэлжэдөө зулгы дулаан зун байһан юм гэжэ мэдэжэ абанабди. Гадна хэды зуун жэлэй саана манай эндэ рудаһаа түмэр хайлуулдаг байгаа гэжэ үшөө нэгэ экспонат гэршэлнэ. Энээние И. В. Медведев Ключи һууринай ойро олоһон юм.

Удаадахи таһалгань Буряад ороноймнай ашагта малтамалнуудаар баян байһые харуулна. Геологуудай зохёоһон карта илангаяа һонирхолтой. Эдир геологуудай, жэшээнь, М. Белоколодов, В. Минеев, В. Плотников, Л. Жирихин болон бусадай суглуулһан зүйлнүүд эндэ бии. Тремолит гэжэ түүхэй эд керамическа промышленностьда хэрэглэдэг гээшэ. Тэрэнэй хэбтэшые үхибүүд аяншалгада ябахадаа олоһон байна. Известняк, кальцит гэхэ мэтын зүйлнүүд табигданхай.

Буряад ороной ан амитадые, хүжэ ногоон ургамалнуудые харуулһан экспонадууд бүришье һонирхолтой. Байгал далай тухай материал үхибүүд суглуулһан байна. Тиихэдэ эдир зоологууд Гена ба Валя Кельберг, Валя Брыкова, Надя Богданова элдэб түхэлэй аляаһа батаганаануудые суглуулһан байха юм.

Буряад арадай түүхэ намтарые, урданай ажаһуудалые харуулһан материал суглуулхын тула эдир түүхэшэд Б. Нимаев, Л. Очирова болон бусад нилээд ехэ ажал хэһэн байна. Хубсаһа хунар, гутал, амһарта, эхэнэрэй гоёолто зүүдхэлнүүд эндэ табигданхай. Энэ талаар түүхын багша Г. М. Тангосоева илангаяа ехэ оролдолго гаргаа.

Совет засагай түлөө тэмсэл! Музейн энэ таһагые һонирхолтой һонин материалнуудаар дүүргэхэ, мүн таатай зохидоор шэмэглэхэ хэрэгтэ пионернууд олоороо хабаадалсаа. Энээниинь багшанар Г. М. Тангосоева А. Н. Матвеева, М. Н. Алемасова, Н. Д. Шишмарева гэгшэд ударидажа, тон зүбөөр эмхидхэһэн байна.

Музейн экспонадууд жэлһээ жэлдэ олошорно. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда хабаадалсаһан алдарта хүбүүдтэй танилсанабди. Гадна мэдээжэ геологуудай, хизаар ороноо шэнжэлэгшэдэй дүрэ зурагууд, мүн байгаалиин үзэсхэлэнтэ гоё газарнуудые харуулһан фото-зурагууд, фронтовигуудай бэшэгүүд, документнүүдэй бүүлгабари гэхэ мэтын тон шухала материалнуудтай һонирхон танилсамаар.

Музейдэ хүнүүд таһалданагүй. Һургуулиин наһа хүсөөгүй үхибүүдһээ эхилээд, үндэр наһатай үбгэд, хүгшэд хүрэтэрөө эндэ орожо, һонирхон танилсана. Ондоо тээһээ ерэһэн айлшад орожо байдаг. Һургуулиин музейдэ мүнөө хоёр мянганһаа үлүүтэй экспонат бии. Экспонат бүхэн өөрын түүхэтэй, өөрын намтартай. Үхибүүдые Эхэ орондоо инаг дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ энэнь айхабтар ехэ удха шанартай юм. Энээниинь хүн бүхэн һайн мэдэнэ.

Нэгэ үгөөр, Ивалгын дунда һургуулиин музей арадай музей шэнги болоо. Энээндэ анхаралаа бүри ехээр хандуулжа байгаа һаа, гансашье Ивалга тосхондоо бэшэ, республика дотороо мэдээжэ болохо бэлэй.

М. ОСОДОЕВ.

Соёл культурын һонин

Уран зохёол

«МҮШЭДҺӨӨ—МҮШЭДТЭ»

Иимэ нэрэтэй шүлэгүүдэйнгээ шэнэ номые Цырен-Дондок Хамаев Буряадай Уран зохёолшодой холбоондо зүбшэн хэлсүүлбэ. Юрэнхы дээрээ шүлэгүүдынь философско болон уянгата аялгаар найруулагдаһан.

РСФСР-эй гүрэнэй шангай лауреат, Буряадай АССР-эй арадай поэт Николай Дамдинов, республиканска шангай лауреат Цырен-Дулма Дондокова, республикын мэдээжэ поэт Цэдэн Галсанов, Буряадай комсомолой шангай лауреат Мэлс Самбуев гэгшэд зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадажа, өөһэдынгөө ажаглалта хэлэһэн байна. Поэдэй шэнэ ном хэблэн гаргагдахаар дурадхагдаба.

Манай корр.

Уулзалга

ШҮЛЭГШЭД АЙЛШАЛБА

Ербановай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын техникумэй актова зал соо 1-дэхи болон 2-дохи курсын студентнэр, багшанар сугларба. Актова зал соо 350 хүн багтадаг. Гэбэшье сүлөө һуури үлөөгүй, зарим нэгэниинь хүл дээрээ зогсоо.

Эндэ юун болооб гэхэдэ, эдир үетэн республикын поэдүүдтэй уулзажа, уран шүлэг угаа һонирхон шагнааха юм. Уулзалгада поэдүүд А. Румянцев, Б. Дугаров, Ц. Дондогой гэгшэд хабаадаа. А. Румянцев Буряадай литературын мүнөө үеын байдал тушаа тобшохоноор тогтобо «Хадын хонхо» гэжэ номоо һаяхан хэблүүлһэн Баир Дугаров эхэ тухай, байгаали тухай. Надя Рушевагай зурагууд тухай шүлэгүүдээ уншажа, студентнэрые иланга баясуулаа.

М. ДАНИЛОВА.

Театр

ЭДИР ХАРАГШАДТА ЗОРЮУЛАГДАНА

Энэ үдэр Ленинэй орденто Буряадай оперо болон баледэй театрта хотын һургуулинуудай һурагшад олоороо сугларба. Юуб гэхэдэ, манай республикын театрнуудта «Театр ба үхибүүд» гэһэн 3-дахи Бүхэроссин долоон хоног эхилбэ. Тиимэһээ театрай бүхы хүдэлмэрилэгшэд эдэ үдэрнүүдтэ эдир залуу харагшадтаа эрхим һайн зүжэгүүдээ харуулха гэжэ үнинэй бэлдэнхэй.

Түрүүшын үдэр оперо болон баледэй театр үхибүүдтэ зорюулжа «Арюун гоохон Ангар дүүхэй» гэжэ Бау Ямпиловай. Лев Книпперэй балет харуулба. Зүжэгэй эхилхын урда тээ тус театрай ахамад режиссер, РСФСР-эй габьяата артист Содном Будажапов искусствада дуратай олон тоото эдиршүүлые хани халуунаар амаршалаад, хододоо театрнуудта орожо, зүжэг наадануудые хаража байхыень уриба.

Энэ зүжэгтэ республикымнай мэдээжэ артистнууд гол рольнуудые гүйсэдхэбэ. Жэшээнь, Ангар дүүхэйн рольдо РСФСР-эй габьяата артистка Ольга Короткова, Енисейн — РСФСР-эй арадай артист Петр Абашеев наадабад. Гадна Буряадай АССР-эй габьяата артистнууд В. Ганженко, А. Сыдыкбаев болон бусад энэ зүжэгтэ хабаадалсаһан байна. Зүжэгэй забһарлалгын үедэ энэ баледтэ хабаадагша артистнууд, мүн СССР-эй арадай артистка Л. Сахьянова болон бусад эдир харагшадтай уулзаһан, хөөрэлдэһэн.

Үхибүүд буряадай энэ суута баледые ехэ һонирхожо, айхабтар анхаралтайгаар хараба.

Энэ үдэр буряад драмын театр «Барабанщица», ород драмын театр «Хрустальный башмачок» гэжэ зүжэгүүдые үхибүүдтэ харуулаа.

Манай корр.

Аялга дуун

АХАДА БОЛОҺОН ҮДЭРНҮҮД

Буряад литература, искусствын үдэрые Ахын аймагта үнгэргэхэеэ бүлэг уран зохёолшод, артистнар ошоһон байгаа. Ниислэл хотынгоо айлшадые аяар холын Ахын аймагай түб һууринн — Орлигой хүн зон хүндэтэйгөөр угтаба.

Литература, искусствын түлөөлэгшэдэй бүлэгтэ хэд ороо6 гэхэдэ, «Байгал» журналай ахамад редактор, уран зохёолшо Сергей Цырендоржиев, поэт Солбон Ангабаев, РСФСР-эй искусствын габьяата болон Буряадай АССР-эй арадай артист Дугаржап Дашиев, Буряадай АССР-эй габьяата артистнар, мэдээжэ дуушад Наталья Будаева, Гуржап Эрдынеев, дуушад Клим Миткинов, композитор Гур Дашипылов болон бусад оролсоһон байна. Гадна Аха нютагай басаган, мүнөө Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театрта хүдэлдэг, Буряадай АССР-эй габьяата артисткын нэрэ зэргэтэй Нина Токуренова нютагайхидайнгаа урда тоосоо хээ юм.

Буряад литература, искусствын үдэрнүүдэй үедэ уран зохёолшод, артистнар тус аймагай колхозуудта ошожо, ажахытайнь танилсаа, холын малшадтай, хонишодтой, һургуулиин һурагшадтай, багшанартай уулзаа, бэлиг шадабаряа харуулаа.

О. БАЛДАНОВА.

Уран зураг

БАРИЛГАШАН—СКУЛЬПТОР

Кабанскын аймагай ремстройучастогта ажалладаг Павел Мануилович Овчинниковые хүн зон яһала һайнаар мэдэхэ юм. Юуб гэхэдэ, нүхэр Овчинников ажал хэрэгтээ үнэн сэхээр хандадаг, шударга бэрхэ хүн юм.

Павел Овчинников ажабайдалай хүшэр хүндэ зам харгы гаталжа гараһан байна. Оройдоол арбан найман наһатайдаа Павел хүбүүн Совет Армиин зэргэдэ жагсажа, фашистнуудай эшээн байһан Берлиные дайлан абалсаа һэн.

Дайнай һүүлэй жэлнүүдтэ Павел Мануилович элдэб барилганууд дээрэ ажаллаа. Барилгашанай хүнгэн бэшэ хуби заяан Сэлэнгын целлюлозо-картоной комбинадта тэрэниие асараа. Тэндэ Павел Мануилович нормировщигоор, бригадираар, мастераар ажаллаа һэн.

Павел Овчинников сүлөөтэй сагаа уран зурагта, скульптурада зорюулдаг юм. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадаһан сэрэгшэдэй дүрэ скульптурануудые тэрэ бүтээнэ. Мүн суута революционер — Иван Васильевич Бабушкинай дүрые бүтээхын тула үнинэй оролдожо, шилээд ехэ ажал хэһэн байна.

Мүнөө П. М. Овчинников Кабанскын аймагай ремстройучастогта ажаллаха зуураа, уран зурагые олоной дунда үргэнөөр нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Фронтовик Василий Багадаевич Даншаевай бюстые тэрэ һаяхан бүтээжэ дүүргэбэ. Эхэ оронойнгоо, арад зонойнгоо түлөө эрэлхэгээр тэмсэһэн баатар хүнэй образые Павел Мануилович яһала һайнаар гаргажа шадаа.

Иигэжэ барилгашан-скульптор сүлөөтэй сагаа ашаг үрэтэйгөөр үнгэргэнэ.

А. СУББОТИН.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: П. М. Овчинников В. Б. Даншаевай портрет дүүргэжэ байна.

В. КОЛОСОВОЙ фото.

СПОРТ — СПОРТ

Шатар

ҺУРАГША ХҮБҮҮН ЭРХИМЛЭҺЭЭР

Шатараар «Спартак» бүлгэмэй областной соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Улаан-Үдын Шатарай клуб соо боложо үргэлжэлһөөр. 11 шатаршад энээндэ хабаадана.

Дүрбэдэхи нааданда Прутовой Занданов хоёрой уулзалга сугларагшадые ехэтэ һонирхуулба. Юуб гэхэдэ, республикымнай нииислэл хотын 3-дахи дунда һургуулиин 10-дахи классай һурагша Будажаб Занданов гурбаһаа гурбан очко абаад, түрүү һуури эзэлжэ ябаа. Эдэнэй парти тэнсэлгээр дүүрэбэ.

В. Иванов — В. Степановые, Р. Гаязов — Б. Цыденовые, В. Назимов Б. Прокофьевые шүүгээ. Н. Теняев Р. Мещеряков хоёр тэнсэһэн байна.

Табадахи нааданда Б. Занданов геодезист В. Степановтай уулзахадаа, шотландска гамбит шэлэбэ. Дебюдтэ эдир шатаршан хүбүүгээ үгэжэ, добтолхо таарамжатай байдалтай болоһон байгаа. Саашадаа нүгөөдынгөө ноёной тала руу нэбтэрэн орожо, тэмээгээрээ тэргыень абаба. Хараар наадаһан Степановынь үшөөл тулалдаха аргатай байһан аад, 25-дахи ябадалдаа алдуу гаргажа, шүүгдээб гэжэ мэдэрхэ баатай болоо.

Инженер-геолог В. Иванов суг хүд[...] «Буряа[...] тын р[...] спортин[...] Р. Гая[...] Прокоф[...] Пенсио[...] Б. Цы[...] комбин[...] товой х[...] А. До[...] вын ко[...] рэй ма[...] парти [...]

Тииг[...] очкото[...] на. В[...] тус т[...] Прутов[...] хой

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ТОБШОХОНООР

ФУТБОЛ. ЦСКА-гай ба СССР-эй суглуулагдамал командын вратарь Владимир Астаповский энэ жэлдэ манай орон дотор эрхим бэрхэ вратарь гэжэ тоологдон, «Огонёк» журналай редакциин шанда хүртэбэ. Иимэ нэрэ зэргын бии болгогдоһонһоо хойшо юһэн спортсмен: Л. Яшин, В. Масленко, С. Котрикадзе, В. Банников, А. Кавазашвили, Ю. Пшеничников, Е. Рудаков, В. Пильгуй, А. Прохоров гэгшэд «Эрхим түрүү вратарь» гэһэн шанда хүртөө һэн.

ГИМНАСТИКА. Совет гимнастнууд Японой хото городуудаар амжалта туйлаба. Венгриин, ГДР-эй, США-гай, Японой ба бусад оронуудай спортсменүүд мүрысөөндэ хабаадаһан байгаа. Владимир Тихонов илангаяа элдэбхитэй һайнаар мүрысэжэ, брус, перекладина дээрэ, вольно упражненидэ түрүү һуури эзэлбэ.

Олимпиин гурба дуугаар чемпионка Нелли Ким гэмэлтэжэ, бревно, вольно упражнениинүүдтэ хабаадахадаа, илаһан байгаа. Светлана Гроздова — брус, Елена Давыдова тулгалан һүрэлгэдэ түрүү һуури эзэлбэ.

БҮМБЭГЭТЭЙ ХОККЕЙ. Эрхүүгэй «Локомотив» талмай дээрээ ороной 14 дахин чемпион Москвагай «Динамотай» уулзахадаа, 1:7 тоотойгоор шүүгдэшоо. Энэль СССР-эй шэнэ чемпионадай түрүүшын наадан болоно.

ДЗЮДО. Грузиин суглуулагдамал команда СССР-эй кубогта түрүүшынхеэ хүртэбэ. Түгэсхэлэй нааданда эдэнэр России Федерациин спортсменүүдые 5:4 тоотойгоор илаа.

ХОККЕЙ. Москвагай «Динамо» Челябинскын «Тракторые» — 7:2, Воскресенскын «Химик» Горькиин «Торпедые» — 3:0, ЦСКА Ригын «Динамые» — 6:3, Москвагай «Крылья Советов» Ленинградай СКА-е 3:2 тоотойгоор шүүгээ.

ФУТБОЛ. СССР-эй клубуудай суглуулагдамал команда Урда Америкэ ошохынгоо урда тээ һорилго хэнгээ Москвагай «Спартагтай» наадахадаа, 4:2 тоотойгоор илаһан байна.

БАСКЕТБОЛ. Эрэшүүлэй командануудай дунда мүрысөөн үргэлжэлһөөр. «Жальгирис» (Каунас) — «Калевые» (Тарту) — 95:71, «Статиба» (Вильнюс) «Уралмашые» (Свердловск) — 92:83, ЦСКА «Спартагые» (Ленинград) 95:82 тоотойгоор шүүбэ.

(ТАСС).

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2-ой» ТИРАЖ

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой» ноябриин 24-дэ үнгэргэгдэһэн 47-дохи тираж иимэ:

«Спортлото»: 1 (авиаспорт), 8 (бокс), 10 (буер), 11 (велоспорт), 16 (гимнастика), 26 (мотобол):

«Спортлото-2» 2 (автоспорт), 8 (бокс), 12 (уһанай-моторно спорт), 30 (далбагата спорт), 36 (слалом), 49 (даам).

(ТАСС.)

ХИЛЫН СААНАҺАА

РАДИО ТЕЛЕГРАФ ТЕЛЕФОН

АРАДУУДАЙ АША ТУҺАДА

БУХАРЕСТ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй Бухарестдэ ерээд байһан тухай, РКП-гэй Генеральна секретарь, СРР-эй Президент Н. Чаушескутай тэрэнэй хөөрэлдэһэн тухай Румыниин газетэнүүд үргэнөөр бэшэнэ. Хөөрэлдөөнүүд халуун дулаан хани барисаанай, нэгэ нэгэеэ хүндэлэлгын оршон байдалда үнгэрнэ гээд РКП-гэй ЦК-гай орган «Скынтейя» газетэ тэмдэглэнэ. РКП-гэй ба КПСС-эй хоорондохи харилсаае гүнзэгырүүлэн хүгжөөхэ, Румыниин ба Советскэ Союзай хоорондохи олон талын харилсаае хүгжөөхэ хүсэлэнтэй байһыень тэрэ онсолон заана. Л. И. Брежневэй албанай хэрэгээр ерэһэн ушар хоёр ороной хоорондохи харилсаае улам саашадань хүгжөөхэ байна.

БЕРЛИН. Совет хүтэлбэрилэгшын Бухарест ерээд байлгын түрүүшын үдэрнүүд. Н. Чаушескутай тэрэнэй хэһэн хөөрэлдөөнүүд КПСС-эй ба РКП-гэй, Советскэ Союзай ба Румыниин хоорондохи хани барисаае саашадань хүгжөөхэ, социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай жагсаалые улам бэхижүүлхэ таарамжатай байдал байгуулха байна гээд «Дер морген» газетэ бэшэнэ.

Совет-румын хөөрэлдөөнүүд ниитэ нэгэн үзэл бодолтой социалис хани нэгэдэлтэ гүрэнүүдэй хүсэн түгэлдэр байһые үшөө дахин элирхэйлэн харуулба.

БУДАПЕШТ. Л. И. Брежневэй хани ёһоной албанай хэрэгээр ерээд байһан тухай хэлэхэдээ, Л. И. Брежневэй Н. Чаушескутай байгша оной август һарада Крымдэ уулзаһан ушар ехэ удха шанартай байна гэжэ «Непсабадшаг» газетэ тэмдэглэнэ. Крымдэ болоһон уулзалгын үедэ хоёр талын харилсаанай уласхоорондын байдалай гол шухала хэдэн асуудал зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа.

ВАРШАВА. Партиина, гүрэнэй, ниитын ажал ябуулагшадай, нэн түрүүн социалис оронуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хөөрэлдөөнүүд, харилсаанууд, уулзалганууд бүхы оронуудай нэгэдэл, жагсаал бэхижүүлхэ аргатай байна гээд «Трибуна люду» газетэ бэшэнэ.

УЛААН-БААТАР. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хани ёһоной албанай хэрэгээр Румынида ошоод байһан ушар КПСС-эй ба РКП-гэй, СССР-эй ба СРР-эй, хоёр ороной арадуудай хани барисаанай, харилсаа холбооной, интернациональна һаналаа нэгэдэлгын гэршэ тэмдэг болоно гэжэ «Үнэн» газетэ бэшэнэ. Советскэ Союзай, Румыниин хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондо болоһон хөөрэлдөөнүүд КПСС-эй ба РКП-гэй хоорондохи, Советскэ Союзай ба Румыниин, совет ба румын арадуудай хоорондохи аха дүү ёһоной харилсаае хүгжөөлгэдэ ехэ туһа нэмэри болохо байна гэжэ монгол арад тоолоно гээд газетэ тэмдэглэнэ.

ПАРИЖ. Совет-румын хөөрэлдөөнүүдые шэнжэлхэдээ, СССР-эй ба Румыниин хоорондо шиидхэгдээгүй ямаршье ехэ асуудал байхагүй гэжэ «Юманите» газетэ бэшэнэ. КПСС-эй ба РКП-гэй хоорондохи холбоо барисаае бэхижүүлгэ совет-румын харилсаанай үргэдэн хүгжэжэ байһые элирхэйлэн гэршэлнэ.

НЬЮ-ЙОРК. Л. И. Брежневэй албанай хэрэгээр Румынида ерэхэдэнь, халуун дулаанаар угтаба гэжэ «Ньюсдей» газетэ бэшэнэ. Харилсаа холбоогоо саашадань бэхижүүлхын тула хоёр ороной хүтэлбэрилэгшэд хамтадаа ажаллахые зүбшэн хэлсэһэн байна.

МАДРИД. Л. И. Брежневэй Бухарестдэ ерэлгэ, Н. Чаушескутай тэрэнэй хэһэн хөөрэлдөөнүүд интернациональна һаналаа нэгэдэлгын, нэгэ нэгэеэ хүндэлэлгын гол ёһонуудаар хоёр ороной хоорондохи экономическа, соёлой ба научна харилсаае хүгжөөхэ, хани барисаае бэхижүүлхэ хэрэгтэ нүлөөлхэ байһаниинь дамжаггүй гэжэ «А Бэ Сэ» газетэ бэшэнэ.

МАПУТУ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хани ёһоной албанай хэрэгээр Румынида ерэлгэ СССР-эй ба СРР-эй хоорондохи аха дүү ёһоной харилсаае бэхижүүлгын гэршэ болоно гэжэ Мозамбигай «Нотисиаш» газетэ бэшэнэ. «СССР-эй ба Румыниин хоорондохи хани барисаанай саг үргэлжэ хүгжэжэ байһан ушар хоёр ороной Коммунис партинуудай хододоо анхарал оролдолго хандуулжа байһанай гэршэ болоно», — гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

(ТАСС).

НЬЮ ЙОРК

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ АША ТУҺАДА

ТАСС

Ядерна буу зэбсэгүүдые туршалгые бүгэдэ ниитээрээ бүрин хүсэдөөр хорихо тушаа договор баталха тухай тогтоолой проектые СССР-эй делегаци ООН-ой Генеральна Ассамблейн нэгэдэхи комитедэй үзэмжэдэ табиба. Ядерна буу зэбсэгүүдые хаа хаанагүй, тэрэ тоодо газар дорошье туршалгые бүгэдэнэй дары түргөөр болюулаа гээшэ һаань, ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалга хороогдожо, уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулагдаха байна гээд энэ документ соо хэлэгдэнэ. Ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые али бүхы аргаар туршалгые хорихо тухай уласхоорондын хэлсээ баталхын тула бүхы хүсэлэл оролдолго гаргаха шухала гэжэ Советскэ Союз этигэн найдажа байһанаа мэдүүлнэ. Ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые газар доро туршалгые хизаарлаха тухай, эб найрамдалай аша туһада ядерна тэһэлэлгэ газар доро хэхэ тухай СССР-эй ба США-гай хоорондо договорнуудые баталалга ядерна буу зэбсэгүүдые бүхы аргаар туршалгые болюулхын тула таарамжатай ехэ байдал байгуулагдаха байна гээд тогтоолой проект соо тэмдэглэгдэнэ.

ИТАЛИДА буһалгаанай тэмсэл улам үргэдэнэ. Элдэб мэргэжэлтэй ажалшад олоороо тэмсэнэ. Промышленностьда, хүдөө ажахыда мүнгэ һомололгые ехэдхэхэ, мүнгэнэй үнын уналгатай, хүдэлмэргүйдэлгэтэй, Итали соогуур һүжэрһэн экономическа кризистэй тэмсэхэ шиидхэхы хэмжээнүүдые абаха эрилтэ буһалгаалагшад табина.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Миланай хүдэлмэришэд буһалгаална.

ТАСС-ай фотохронико.

КАБУЛ

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ТЕХНИЧЕСКЭ ТУҺАЛАМЖААР

ТАСС

Советскэ Союзай техническэ туһаламжаар пумаажан будэй комбинат Кандагарта баригдажа эхилбэ. Афганистанай промышленностиин ба ашагта малтамал абажа шанаржуулгын министр А. Асефи предприятиин һууринда түрүүшын шулуу табилгын баяр ёһолол дээрэ үгэ хэлэхэдээ, энэ предприяти республикын национальна экономико хүгжөөлгэдэ ехэ үүргэ дүүргэхэ байна гэжэ мэдүүлбэ.

НЬЮ ЙОРК

ШИИДХЭХЭ ШУХАЛА

ТАСС

Уласхоорондын харилсаануудта хүсэ хэрэглэхэгүй тухай бүхэдэлхэйн договор баталха тухай асуудалые ООН-ой Генеральна Ассамблейн зүбшэн хэлсэлгэдэ табиһан совет дурадхал шухала удха шанартай байна.

СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй нэгэдэхи орлогшо В. В. Кузнецов Ассамблейн сесси дээрэ үгэ хэлэхэдээ, договор баталжа, тэрэниие бэелүүлгэ эб найрамдал бэхижүүлхэ, дайнай аюул сараха хэрэгтэ ехэ алхам болохо, уласхоорондын байдалые саашадань һайжаруулха, шахардуу байдалые һуларуулха байна гээд тэмдэглээ. Иимэ хэлсээ бэелүүлгэ болон дэлхэй дээрэхи байдалые һайжаруулха зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалгые болюулха, буу зэбсэгүүдые хуряаха арга олгохо байна.

Энэ договор амгалан гуримаар зэргэ оршохо гол ёһонуудта үндэһэлэн, гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаае һайжаруулха байна гэжэ СССР-эй түлөөлэгшэ үргэлжэлүүлээ.

КАРАКАС

ВЕНЕСУЭЛЫН КОМПАРТИИН ЦК-гай ПЛЕНУМ

ТАСС

Венесуэлын Коммунис партиин ЦК-гай пленум эндэ болобо. Тэрээндэ хабаадагшад орон доторхи политическэ байдалые, арад зоной ажаһуудалые, гүрэнэй мэдэлдэ оруулагдаһан нефтиин ба түмэрэй рудагай промышленностиин, хүдөө ажахын хүгжэлтые зүбшэн хэлсэнэ. США-гай тагнуулай түбэй захиргаанай улам үргэдэжэ байһан һүйдхэлтэ ажал ябуулгатай дашарамдуулан, Венесуэлэдэ тохёолдуулагдаһан аюул түбэгтэ эсэргүү тэмсэл тухай асуудалые пленум хаража үзөө.

Һүүлэй һарануудта дэлхэй дээрэ шухала хубилалтанууд болоо гэжэ баталагдан абтаһан тогтоол дотор хэлэгдэнэ. Түсэбтэ арбадахи табан жэлдэ Советскэ Союзай ажалшадай туйлаһан амжалтануудэдэнэй дундаһаа онсолон тэмдэглэгдээ.

Советскэ Союзай ба социалис хани нэгэдэлтэ бусад оронуудай залан сэхээр бэелүүлдэг уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха, эб найрамдал хангаха гэһэн политикые дэлхэйн олониитэ үндэрөөр сэгнэнэ гээд Венесуэлын коммунистнууд батална.

ВАШИНГТОН

ПЛЕЙНСДЭ УУЛЗАЛГА БОЛОБО

ТАСС

США-гай президентээр һунгагдаһан Дж. Картер гүрэнэй секретарь Г. Киссинджертэй Джорджи штадай Плейнс хотодо уулзаба. США-гай ерээдүйн вице-президент У. Мондейл уулзалгада хабаадалсаһан байна.

«Дэлхэйн элдэб районуудтахи мүнөөнэй асуудалнуудаар тобшо тоды ойлгомжотой болобоб. Энэ уулзалга ехэл ашатай туһатай байгаа» гэжэ Дж. Картер һүүлээрнь журналистнуудта мэдүүлбэ.

США-гай гадаадын политика партиһаа гадуурхи үндэһэ һуури дээрэ бэелүүлэгдэхэ ёһотой гэжэ Г. Киссинджер тэмдэглээ. Бидэнэртэ бии байһан бүхы мэдээсэлнүүдые үгэхэбди. Тиин шэнэ захиргаанай политикаяа амжалтатайгаар үнгэргэжэ шадахынь тула түбшэн нам харилсаа холбоо бэелүүлхэ байнабди.

НЬЮ ЙОРК

Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые гуримшуулхын түлөө

ТАСС

Байгша оной июньһээ ноябрь болоторхи үе соо Голанска гүбээнүүдтэ Сириин ба Израилиин сэрэгүүдые хоёр тээшэнь һалгаан тараахын хойноһоо адаглаха талаар ООН-ой Генеральна секретарь К. Вальдхайм Аюулгүйн Совет дээрэ элидхэл хэбэ. ООН-ой хүсэнүүдэй эрхэ түлөөлэлгэ ноябриин 30-да дүүрэхэ юм. Энээ болзорые 1977 оной майн 31 болотор һунааха гэжэ тэрэ дурадхаа.

ООН-ой хүсэнүүдэй мандадые һунаахаар зүбшөөлөө үгэжэ байһан тухайдаа Сириин правительство К. Вальдхаймда мэдээсэбэ.

«Бүхы асуудалнуудаар Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые үнэн зүбөөр, батаар гуримшуулха замда амжалтын туйлагдатар Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал түгшүүрилтэй байха юм» гэжэ ООН-ой Генеральна секретарийн элидхэл соо тэмдэглэгдэнэ.